

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti: Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN alezredes		Segédszerkesztő: BENEDEK MIHÁLY őrnagy	
Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.	Postatakarékpénztári csekk számla: 25.342.	Megjelenik: minden hónap 1-én és 15-én Telefon: 153—079.	

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*
Amen.

Szép az őrsélet.

A jogi tudományok doktora az az ember, aki az egyik utóbbi évtized felét — amikor a trianoni országban a diploma nem adott kenyeret — csendőrségi szolgálatban töltötte az egyik őrsön. Mostanában beszélgettünk vele. Azt mondja, hogy mindig szívesen gondol erre az öt évre, habár azután képzettségének megfelelő munkahelyet kapott és a főváros jó köreiben éli a diplomás ember hivatalos és magánéletét.

Mégis szívesen gondol arra az öt évrè ott kint az őrsön. A csendőrök bajtársiasak, szívesek voltak hozzá, a köztük fennálló óriási képzettségbeli különbség soha kényelmetlen és kellemetlen helyzetbe nem hozta sem őt, sem a többieket. Ennek egyik titka az, hogy szolgálatát mindig tökéletesen igyekezett elvégezni, ebben semmi kedvezményt és kivétellezt nem várt és nem fogadott el, a szolgálaton kívüli életben pedig alkalmazkodott az őrsélet sok írott és még több íratlan szabályához. Nem is volt soha semmi baj.

A másik, és pedig nagyobbik titka pedig a dolognak az, hogy annak az őrsnek a csendőrei nem voltak vele szemben sem rendfokozatuknál fogva hatalmaskodók, sem pedig négy elemijüknél fogva megalázkodók. Barátunk ma is csodálkozik azon az ügyességen, ahogyan az őrsbeliek zavartalanul, de soha sem bántóan éppen úgy élték a maguk életét, mintha neki sem lett volna több annál a bizonyos négy elemnél.

Ez azonban nem az ügyességen múltott. Ügyességgel és ügyeskedéssel át lehet hidalni hetekre, legfeljebb hónapokra ilyen helyzeteket, de évekre nem. Ehhez sokkal több kell annál, amit ügyességnek nevezünk. Ehhez magyar embernek és magyar emberből csiszolódott magyar csendőrnek kell lenni. Embernek. Egyszerűségében is emberi méltóságot tartó és emberi méltóságot elismerő embernek, aki szavakban és mozdulatokban, viselkedésben mindig meg tudja találni azt, ami nemcsak helyes, hanem több annál: szép.

Nem vitás, hogy általában az azonos műveltségű emberek alkotnak igazán meghitt köröket, de mint a felhozott megtörtént példából látjuk, egymagában ennyi még nem elég, sőt még ennek a hiánya sem

jelent feltétlenül bajt és bukást. Ne az iskolai bizonyítványokban keressük ember és ember között a választóvonalat. Ez nagyon kényelmes és téves álláspont lenne. Nem igaz, hogy az embereket a diploma és diplomátlanság választja el egymástól, ellenben az az igazság, hogy az ember önmaga választja el önmagát a másik embertől, akár ilyen, akár olyan annak a képzettsége. A kicsinyes összeférhetetlenség nincs tekintettel képzettségre, viszont az sem mentesít tőle, ha a képzettség közösen alacsonyabb. Az emberi természet gonoszságai és hitványságai assák az árkot ember és ember között, ezek a tulajdonságok darabolják az embereket igazi osztályokra, kasztokra, csoportokra úgy, hogy ezeket semmiféle diplomákkal és egyebekkel egybefogni nem lehet.

Ezeket a szeleket kell az őrsök vitorláiból kifogni. Nem igaz, hogy az egyik csendőrnek el kell zárkóznia a másiktól, mert hosszabb szolgálata révén annál magasabb rendfokozatot ért el, vagy úgynevezett jobb családból nősült, mint a bajtársa. Tiszta öncsalás, ha ezekre a mellékes szempontokra toljuk rá az elzárkózás okát és vétkét. Minden ember önmagában hordja minden feltételét annak, hogy bármilyen környezetben, bármilyen helyzetben megtalálja-e önmagát és megtalálja-e a kapcsolatot azokkal, akik körülötte élnek és dolgoznak. A rendfokozat, házasság és más egyéb csupán múdolog, elefántcsonttorony, amibe az ilyen társtalanságra hajlamos ember begubózik és önmagával is elhiteti, hogy nem lehet más, mint amilyen, mert erre őt ez vagy amaz a szempont kötelezi. Űrügy mindig akad, de csak űrügy.

Csendőr és csendőr között nincs és nem lehet különbség, illetve ami van, az a szolgálati különbség, de ez senkinek az emberi mivoltára nem terjed és nem terjedhet ki. Ezt tudni kell az őrsökön mindenkinek. Testvérek vagyunk, magyarok vagyunk. Kemény a szolgálatunk és éppen ezért nem szavalhatunk egymásnak szerelmes verseket. Modorunk kurta s talán kívülállónak rideg, de emberek, magyarok vagyunk mind egy szálig, mind testvérek a világviharban s aki ezt nem veszi észre és nem alkalmazkodik ehhez, az alszik s azt fel kell ébreszteni. Szó sincs róla, hogy szolgálati szabályaink ennek ellentmondanak. Sőt.

Szép élet az őrsélet, csak igazi emberek kellenek hozzá. Szép volt a jogi doktornak is, csupán egyszer egy idegen őrsbeli törzsermester veregette meg a vállát úgy ismeretlenül, hogy jó-jó, próbacsendőr, csak igyekezzék, magának még kicsit művelődnie kell. Ez azonban már humor s így más lapra tartozik.

A tábori rendészetről.

Írta: PINCZÉS ZOLTÁN ezredes.

— Hatodik közlemény. —

Fegyverhasználat.

(40. §).

A szabályzat a tábori rendészeti közegek: a tábori csendőrök és a csapatcsendőrök számára külön fegyverhasználati jogot állapít meg.

A fegyverhasználati jog szabályozása tekintetében három lehetőség között kellett választani:

1. A Szolg. Szab. I. rész 457. és 458. pontjában a honvéd őrségek számára előírt fegyverhasználati jog,

2. a Szut. 330. pontjában előírt fegyverhasználati jog és

3. a tábori rendészeti közegek számára külön meghatározandó fegyverhasználati jog között.

A fegyverhasználati joggal, amely a tábori rendészeti közegnek is a legsúlyosabb joga, mind a tábori csendőröknek, mind a csapatcsendőröknek teljesen tisztában kell lenniük, e jog oktatása tehát minél kevesebb nehézségekbe kell, hogy ütközzék. Ebből a szempontból — t. i. az oktatás szempontjából — a legegyszerűbb megoldásként az kínálkoznék, hogy a tábori csendőrök fegyverhasználati joga változatlanul az maradjon, amelyet a Szut. 330. pontja előír, a csapatcsendőrök pedig a Szolg. Szab. I. rész 457. és 458. pontjában előírt jogot gyakorolják, amelyet a tisztesiskolában már amúgyis tanulniok kellett.

Az oktatás szempontjai mellett nem lehetett azonban figyelmen kívül hagyni a lényegét, nevezetesen,

hogy a tábori rendészeti közegek fegyverhasználati joga megfelelően a tábori rend különleges követelményeinek; hogy teljes és kétségtelen jogot adjon a fegyveres erőszak alkalmazására akkor, amikor arra komoly indok van, de viszont ne készítse vagy éppen kényszerítse a tábori rendészeti közeget fegyverhasználatra olyan esetben, amikor azt hátrány nélkül el lehet, vagy esetleg el kell kerülni.

A tábori rendészeti közegek közigazgatási fegyverhasználatát ugyanis túlnyomórészt a hadrakelt sereg tagjai ellen irányul. Nemcsak azért, mert a harctéren természetszerűen ezek vannak többségben, hanem azért is, mert a megfélemlített, gondokkal küzdő, nélkülöző polgári lakosságban nem igen van bátorság olyan erőszakos cselekményre vagy ellenszegülésre, amely fegyverhasználatot von maga után. Hangsúlyozom, hogy itt közigazgatási fegyverhasználatról és nem pl. felkelő lakosság ellen alkalmazott harcászati cselekményekről van szó. A fegyveres erő jelenléte és rendszabályai által lenyűgözött polgári lakosok között tehát igen kevés akad, aki fegyverhasználatra ad okot, az sem annyira tetteles ellenszegüléssel, mint inkább menekülési kísérellettel.

Amennyire szükséges, hogy a tábori rendészeti közegek teljes határozottsággal, sőt, ha kell, kíméletlen eréllyel lépjenek fel ott, ahol erőszakos ellenállásra találunk, éppen annyira el kell kerülni, hogy túlgyakori és indokolatlan fegyverhasználat a tábori rendészeti közegeket a hadrakelt sereg tagjai között ellenszenvenessé tegye.

A harctéren, sokszor nagyon is megérthető idegfeszültségek közepette gyakran adódnak meggondolat-

Válasz egy táborilapra.

Írta: Dienes Andor g. százados.

Barátom, köszönöm lapodat, amelyben közölted velem, hogy jól vagy, nincsen semmi bajod s ugyanazt kívánod nekem is. Én is megvagyok, hála Istennek és kívánom hasonlóképpen, hogy levelem friss jó egészségben, épségben találjon... Köszönöm, hogy emlékeztetted a levélkezdésnek erre az ősi formájára, amit tudtam valamikor, de elfelejtettem. Úgy felejtettem el, ahogy kimegy az ember fejéből egy otthoni arc, az iskolaszolga, a harangozó, vagy az állomásfőnök arca, de ha egyszer felbukkan előttünk a nagyvárosi utcán, bármennyit is romboltak rajta az évek, ráismerünk, cikázva futunk utána az aszfalton át, csörömpölő villamosok, dörgő motorok, futóbolond biciklisták, szomorú tűzkórárusok, cipőpasztareklámok, mérges városi emberek, beteg körüti akácfák, forgalmi jelzések, nyilak, színek, visító kerékekek és kultúránk egyéb vívmányai között: utólérjük és megöleljük. Az öreg nyugdíjas vasutasban diákkorunk állomásfőnökét látjuk, aki lakkbajusszal és lakkozott sapkaernyővel állt a sinek előtt és egy békebeli huszárkapitány mozdulatával tisztelgett a fékezőnek, egy öregemberben ráismersz a harmincév-előtti iskolaszolgára és ma is látod hivatalos arcát, amikor leteszi a katedrasztalra a körözőívet, a megrögzött sűgók örömeire, akik ilyenkor szilaj munkába kezdenek a táblánál álló áldozat megmentése érdekében, míg aztán Gubicza tanító úr kitekint a pápaszeme mögül:

— Nem fogjátok a szátokat!...

És a Kálvin-tér déli forgatagában így találkoztam

egyszer gyermekkorom bálványával, az otthoni harangozóval. Húsz éve nem láttam és ráismertem, nyáresti harangozások kalapálták az emlékembe ezt az arcot és így látom ma is: ül a toronyablakban, a hűnyó napfény megszépíti fáradt fejét, maga elé néz és úgy tartja kezében a templomkulcsot, mint bibliánkban Péter, a halász. Ő csak ült és mi harangoztunk, ketten kapaszkodtunk egy kötélre, ránehezkedtünk, mélyre húztuk, aztán csúsztatva engedtünk rajta és alkalmas pillanatban újra elkaptuk, nehogy „duplázva“ ütődjön a nyelv. Mert tudomány a harangozás és titokzatos kapcsolatok fűzik össze a gyermeket a haranggal... Most itt tétovázott a harangozó ezen az idegen piacon, a járdaszegély és forgalmirendőr felemelt karja között. Ránéztem erre a riadt arcra és felsütött körülöttem a csanádi nap, a régi toronyablakból felém intettek a faluszéli háztetők és a láthatárig futó búzaföldek, az örült villamosok és a hisztériás motorbiciklik viharában most tisztán hallottam a régi harangszót.

Köszönöm, hogy emlékeztetted a levélbevezetésnek erre a szertartásos formájára; régi deákok, várkapitányok és beglerbégek leveleztek ilyen udvarias köszöntéssel és Isten tudja, hogy a férfias és költői Keletnek milyen ősi illemtörvénye él ezekben a mondatokban, amelyeket tudtam valamikor, de elfelejtettem. Az ember átírja és átolvassa ifjúságát: Alkiphron és Plinius, Melanchton és Ninon de L'Enclos, Byron és Humboldt levéltörvényei zárják el a kilátásunkat és a férfikor délutánján egyszer csak felütjük a fejünket az irodalomból, egy táborilapot tartunk a kezünkben és arra gondolunk, hogy talán tévedtünk: az igazi mélység mégis az időben lehet és nem a színvonalban, az élményt kerestük és nem a titkot, amit Isten bizonyára nem az:

lan helyzetek, amelyek a pillanat hevében akkor is fegyverhasználatra vezethetnek, ha a dolognak nem ez az egyedüli megoldása. A fegyverhasználati jognak tehát világossága és határozottsága mellett rugalmasnak is kell lennie; nem szabad csak merev köteleességként jelentkeznie, hanem ott, ahol lehet, a tábori rendészeti közeg számára mérlegelési lehetőséget kell engednie anélkül, hogy emiatt az erélytelenség vagy a gyávaság látszatába esnék.

A Szolgálati Szabályzat 457. pontjában meghatározott fegyverhasználati jog rendészeti közegek számára változatlanul nem alkalmazható, mert a fegyverhasználatot durva sértegetés esetében is megengedi, tettelegesség esetében pedig viszont a fegyverhasználat feltételül „bántalmazást“ vagy pedig „veszélyes“ támadással való fenyegetést kíván meg.

Nem olvastam soha esetet, hogy katonai őrség valaki ellen azért használt volna fegyvert, mert az őrséget figyelmeztetés ellenére durván sértegette. A Szolg. Szab. 457. pontjának erre vonatkozó rendelkezését tehát bátran tekinthetjük gyakorlati jelentőség nélkül való elméleti lehetőségnek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy jogszabályul elfogadhatnók. E kérdésnél ugyanis mérlegelni kellett a következőket:

A katonai őrségek túlnyomórészt helyhezköthettek, vagy ha nem azok — mint pl. a járőrök — katonai feladataik következtében érdektelenek minden olyan külső eseménnyel szemben, amely kívül áll a katonai rendeltetésükön. Minthogy pedig nem avatkozik a mások dolgába, a katonai őrségnek rendszerint csak azzal szemben van oka és alkalma az összetűzésre, vagy éppen fegyverhasználatra, aki az őrségbe „beleköt“. Ez a ma-

gyarázata annak, hogy mind békében, mind háborúban ritka az olyan eset, amikor katonai őrség a szorosan vett katonai feladatán kívüleső okból fegyverhasználatra kényszerül.

Ezzel szemben a közbiztonsági közegek — tehát a tábori rendészeti közegek is — nincsenek helyhez kötve, hanem állandóan az emberek tömegei között mozognak, járnak-kelnek. Szolgálati feladatuk olyan természetű, hogy az emberek dolgába bele kell avatkozniok, személyek ellen el kell járniook stb. A „mások dolgába“ való illetően állandó beavatkozásuk közben természetesen féreértés, összetűzés, ellenkezés adódik, amelyek — sokszor a legjelentéktelenebbek is — pillanatok alatt elmérgesedhetnek, néha nem is az ellenszegülőnek, hanem a fellépett közegnek a hibájából. A fegyverhasználati jognak ilyen lehetőségekkel is számolnia kell. Nem szabad megengednie, hogy egyszerű szóváltások, amilyenek naponta adódhatnak, elhamarkodott, soha jóvá nem tehető fegyverhasználatra vezessenek. A Szolg. Szab. I. rész 457. pontjának eredeti szövegét tehát el kellett ejteni.

A 458. pont egymagában hiányos, mert a fegyverhasználatnak csak a kötelező eseteit tartalmazza, ki kellett volna tehát egészíteni a 457. pont módosított szövegével. De a 458. pont még ilyen kiegészítés mellett sem felel meg a rendészeti, illetőleg közbiztonsági szükségletnek. Tudjuk ugyanis, hogy a rendes közbiztonsági fegyverhasználati jognak a következő öt esetre kell kiterjednie 1. önvédelem (nem azonos a jogos védelemmel!), 2. mások védelme, 3. ellenállás megtörése, 4. szökés megakadályozása és 5. karhatalmi erőszak alkalmazása. A Szolg. Szab.-ból hiányzik a mások

írástudókra bízott, hanem a pásztorokra. Mint a tér forgatagában az otthoni harangszó, az anyanyelv sötétzöld mélyéből úgy száll most felém az ősi üdvözlet. Köszönöm és kívánom, hogy levelem friss, jó egészségben, épségben találjon...

Mást alig írtál. A körülöttem való dolgokról csupán annyit, hogy igen jók a földek arrafelé és mostanában különösen sokat gondolsz haza, mert a határ, ahol most vagytok, hasonlít egy kicsit az otthonira: éppen kilenc nyárfa sorakozik itt is az árokpárt alatt.

Nem tudom, hol vagy, hollétedet egy törtszám jelzi, tábori postád száma. Ez a szám rejti téged és megvallom, magam se igen értem, hogy találjak majd meg abban az irdatlan nagy országban egy olyan kis zömök magyar embert, mint te vagy. Kutatom, merre lehetsz: gondolom Ukrajnában, mert arrafele vannak a jó kövér földek és gondolom, ott is valami víz mellett, mert a nyárfa a vizet kedveli. Talán a Desna és a Dnyeper között vagy, ott fekete televényben nő a búza, Ljubaczeninovának hívják a falut, amelynek a határát őrzöd most, Malejkinnek, vagy Kolpytának, de lehet, hogy a Donnál állsz, a nagy lomha-szöke szláv víznél, a voronyezsi napraforgótáblák között és a folyó tulsó partjára figyelsz, ahol sötét füstoszlopok tekeredznek az égre és ágyúszó dönteti a mezőt... Mondom, nem tudom, hol vagy, harcban, vagy megszállásban, de mindenesetre fegyverben; nem tudom, hogy milyen földrajzi határvonalak között keressetek: folyamok, tengerek, vagy délkörök között, de bárhol is vagy, bármilyen messzire, mégis látom arcodat, amint a kilenc nyárfa felé nézel.

Lehet, hogy egy hajnalon láttad meg a kilenc nyár-

fát az árokpárt alatt. Akkor kelt fel a Nap az idegen mező szélén, pirosra füstötte a foltos-fehér törzseket, aztán szél jött a folyópárt felől és zengeni kezdett a kilenc fa; sustorgott a százezer kerek kis levél. Ég és föld, víz, mező és nyár, minden-minden más itt, mint otthon, még a napfény is más és a felhőárnyék sem úgy húz át a búzatáblákon, mint odahaza, de ha az ember behűnyja egy kicsit a szemét, a nyárfalevelek csörgésében az alföldi hajnalt érzi, azokat a hajnalokat, mikor gyöngye napsütés telepszik a házak kéményére, az eperfák között nyekeregni kezdenek a kútgémelek, az úton könnyű porfelhőben verődik össze a csorda, szél támad a Maros felől és a faluszélen, a Paprétnél, játékos zörögésbe kezdenek a nyárfalevelek.

Lehet, hogy forró délben találkoztál először az ottani kilenc nyárfával és míg nézted, az otthoni dekre emlékeztél, amikor a hőség fojtja a mezőket, az úton forró a por, az árkok mélyén száraz a fű, mintha tűz pörzsölte volna meg, a föld táblákba repedezik és az égen szikrázó-fehéren áll a Nap. Dél van, a tarlókon lassan lépdel felénk a harangszó, a kaszák ágra vetve pihennek: ilyenkor az ebédet várja az ember, a partoldalra heverünk a nyárfák alá, az árnyékban fényfoltok táncolnak és felettünk meglibbennek a nyárfalevelek... Alföldi nyár, alföldi dél, tüzet szórsz fűzdra, akik hálát adnak a jóidőért és izzó emlékedet úgy viselik a lelkükön, mint a bélyeget.

De lehet, hogy egy éjszakán tünt eléd a kilenc nyárfa. Éjjél volt talán, a csillagokat fellegek takarták és a dombtetőn fényzóró kutatta a partot. A fehér kéve átszúrta a sötétséget, egy szempillantásnyira

védelmének, valamint a karhatalmi erőszak alkalmazásának esete, már pedig ezekre a tábori rendészeti közegeknek is szükségük van. Ha tehát az a szempont lett volna is irányadó, hogy a csapatcsendőrök által már — annyira, amennyire — ismert katonai fegyverhasználati jogot megtartsuk, ezt semmiképpen sem lehetett volna megvalósítani, mert a Szolg. Szab. 457. és 458. pontjait annyira át kellett volna szövegezni, hogy a csapatcsendőr alig ismert volna reájuk, ebben az esetben pedig az eredeti szöveg régebbi ismerete az oktatást nehezíti, mert az emlékezetből állandóan előtökodva zavarja az új szöveg megértését.

A Szut. 330. pontja közbiztonsági célra készült, tehát alkalmasabb a Szolg. Szab. idézett szövegénél, de ennél meg viszont azt kellett figyelembe venni, hogy hivatásos csendőrök számára és békehasználatra készült. Szabatosság tekintetében kifogástalan, a szövegezés azonban az egyszerű honvédtisztcsapatcsendőr számára meglehetősen nehéz, megértése pedig olyan alapismereteket tesz szükségessé, amelyeknek oktatására a csapatcsendőr iskolákban sem idő, sem pedig lehetőség nincsen. A csapatcsendőrök számára meghatározott tételes fegyverhasználati jog feltételeinek, illetőleg az ezeket magukba foglaló szabályoknak szabatosaknak, de minél rövidebbeknek kell lenniök, hogy kisebb képzettségű közegek is megérthessék és megtanulhassák; túlságos részletekbe sem szabad bocsátkozniok, mert ez tétova és bizonytalan magatartást idézhet elő. Meg kell elégedni bizonyos esetcsoportok megállapításával, ezeken belül pedig a legfontosabb tényeknek felsorolásával. Túlsok korlátozó szabályt nem célszerű felállítani, mert azokat a gyakorlati életben

adódó számtalan esetváltozatra annál nehezebb alkalmazni, minél számosabbak és ezért csak az eljáró közegek elhatározásának megnehezítésére és túlzott aggodalmaskodásra nevelésére alkalmasak. De viszont a fegyverhasználat szabályainak minden intézkedést tartalmazniok kell, amelyek, amellet, hogy az állami akarat feltétlen érvényesülését biztosítják, a kényszerítendő személy testi épségét csak annyiban érintik, amennyiben ez el nem kerülhető.

E megfontolások alapján a harmadik megoldás mellett kellett dönteni, a tábori rendészeti közegek számára új fegyverhasználati jogot alkotni, amely a Szut. 330. pontjának lényegét tömörebb, rövidebb, összevont szövegezésben tartalmazza.

Természetes, hogy az összes tábori rendészeti közegek, tehát a tábori csendőrök számára is ez a szöveg, nem pedig a Szut. 330. pontja mértékadó, mert lehetetlen helyzetek adódhattak volna abból, ha a tábori és csapatcsendőrök közös kivezélynése esetében a járőr egy részére ilyen, a másik felére pedig amolyan szövegezésű fegyverhasználati jogot kellene alkalmazni.

A 152. pont szövege a következő:

A tábori csendőr (csapatcsendőr) a fegyverét mindeki ellen jogosult használni.

E bevezető szavak megegyeznek a Szut. 330. pont bevezető szavaival azzal a különbséggel, hogy abból a „szolgálatban álló“ szavak kimaradtak, mert háborús viszonyok között a tábori rendészeti közegek szolgálatban vagy szolgálaton kívül léte között a különbség elenyészik. A fegyverhasználat szükséges vagy szükségtelen, jogos vagy jogtalan voltát egyébként sem a fegyvert használó közegek szolgálati helyzete, hanem az ellen-

fénybe fűrdette a folyó örvényeit, aztán átugrott a túlsó oldalra: végigsiklott a parti bozóton, elfordult, az égre mutatott és kerek foltot rajzolt a borzas felhőkre. Aztán visszatért, átcsapott a mezőn, a napraforgók, mint rémült arcok álltak a zuhogó fényben; átnyúlt a földeken és akkor megakaadt a fehér sugár a kilenc nyárfa koronáján. Csak a lombok tetejét érte fény, egy villanás volt az egész, de a felhős éjszaka, a csönd és a lobbanás talán emléket ébresztettek: így jön odahaza a vihar. Hányszor néztük a zivatar játékát a tornácról, mikor esőért imádkozott az egész falu. Ilyen csönd feszült akkor is a föld felett, a csillagokat felhők takarták, egyetlen ág sem mozdult és a sötétség betakart mindent. És akkor a látóhatár széléről lebegni kezdenek a villámok; fehér és kék lángok kapkodnak az estébe, a templomtorony úgy ugrik ki a sötétből, fehérén és szikrázó keresztel, mint a látomás s felette zord felhőtarajak türemkednek. A partszélen a nyárfasort veri végig a messzi villámfény, csak a lombok tetejét súrolja a villanás, de olyan vakító fehérén, hogy egyenkint látszanak a poros levelek. És egyszerre zengeni kezd a nyárfasor, susorogni kezdenek a levelek, a villámlások egymásba szakadnak, gyors szél fut át a háztetőkön, mennydörgés rázza meg az estét és az arcunkba hull az első kövér esőcsepp... Alföldi vihar, nyári zivatar, nincsen tenálad szebb színjáték és de jó hallgatni, hogy dobol az eső a tornác tetején. és de jó tudni, hogy Isten megöntözte a száraz határt.

Lehet, hogy így láttad meg odakint a kilenc nyárfát, de lehet, hogy máshogyan. Mondom, nem tudom hol vagy, csak azt tudom, hogy vasláncnál erősebb kötés fűzi össze az embert és a tájat. Mindent el lehet

felejteni, arcokat, hangokat, utcaneveket és címekeket, amelyek valamikor halálosan fontosak voltak. El lehet felejteni egy dalt, amelyet valamikor szerettünk, egy lányt, verset, emlékeket vesztethetünk el, pillanatokat és egész esztendőket, el lehet felejteni a gyerekkori imát és talán az anyanyelvet is, csak a tájat soha. A táj velünk marad, ha mindent elhullatott az ember idegen úton, a táj még fájni tud benne. Mert a táj csak addig kép, amíg benne élsz, amíg a földjét járod és a levegőjét szeded, de ha kilépsz belőle, több mint az emlék: hangulat. Az idő arca. A tájban az ember él, te élsz benne és akiket szerettél, ifjúságod él benne és anyanyelved, te jársz a táj párába vesző útjain, a régi földek és zengő nyárfasorok között és minden emléked erre az útra fut. Ha egy elfelejtett dalt hallasz, a csöndes tavat látod és egy régi júliusnak a lombjai lengenek, ha cséplőgép zugását hallod, a bódvaparti nyárutó jut az eszedbe és elébed tűnnek a tarlok, vékony, délutáni napsütésben... A táj maga a haza, amit így hordozunk magunkban mindörökké.

Nem tudom, hol vagy, barátom, harcban, vagy meo-szállásban és nem tudom, milyen földrajzi határvonalak között keressélek: hegységek, folyamok, vagy tengerek között. De bárhol is vagy, bármilyen messzire innen, jól látom arcodat: ujjad a puska ravaszán, előrehajolsz és a nyárfasorra nézel, mely otthoni tájjá festi az idegen mezőt. Így jó és így kell: előre nézni és a földre gondolni, amelyben szerteágaznak a kilenc nyárfa és a hét törzs gyökerei. A nagy lomha-szőke folyók partján most dől el az otthoni föld, táj és ember sorsa.

Isten veled és velünk!

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága kenderesi tartózkodásának befejezésekor fogadja a csendőrökönitmény tisztelgését.

szegülő stb. egyén cselekvése vagy magatartása határozza meg.

A szabályzat a fegyverhasználat eseteit szintén két részre osztja: jogra és kötelességre. Az első pont a jogot, a többi a kötelességet tárgyalja.

1. Aki őt szolgálatban vagy szolgálati tevékenysége közben tettelesen megtámadja vagy támadással veszélyesen fenyegeti.

Ellentétben a bevezető szöveggel, amely a táborigendészeti közeg fegyverhasználati jogát nem köti ahhoz, hogy a fegyvert használó szolgálatban áll-e vagy sem, az 1. pont tetteleges támadás vagy támadással való veszélyes fenyegetés esetében a fegyverhasználatot csak akkor engedi meg, ha azt ellene szolgálatban vagy szolgálati tevékenysége közben követték el. Erre a megszorításra azért van szükség, nehogy — főként csapatcsendőrökben — az a félreértés keletkezzék, hogy minden ellenük intézett támadás elhárítása végett fegyvert használhatnak. Szolgálati tevékenységnek számít a szolgálatteljesítés közeg cselekvése vagy intézkedése is.

A szabályzat a fegyverhasználatnak ezt az esetét mint jogot, nem pedig mint kötelességet állapítja meg. A tetteleges támadásnak ugyanis sokféle változata, a veszélyesség szempontjából pedig sokféle fokozata lehet. A vesszővel meglegyintés is tetteleges támadás, a reálövés is az. Az indítóokok, az előzmények, a kísérő körülmények esetenként sokfélék lehetnek, nem lehet tehát parancsolóan előírni, hogy a táborigendészeti közeg mindenkit köteles lelőni, aki őt megtámadja vagy támadással veszélyesen fenyegeti. Helyesebb az ő mérlegelésére bízni annak megítélését, hogy az adott esetben nem áll-e más védekezési mód is rendelkezésre, mint a fegyverhasználat. Ezt annál inkább a táborigendészeti közeg megítélésére lehet bízni, mert e pont esetében az ő élete vagy testi épsége forog kockán, már pedig, ha egy polgári egyénnek a belátására lehet bízni, hogy adott esetben miként védekezzen, még inkább rá lehet bízni ezt egy olyan felfegyverzett közegre, akit erre külön kiképeznek és begyakorolnak.

Az e pontban biztosított jog nem azonos a Btk. 79. §-ában meghatározott jogos védelemmel. A jogos védelem — bár mindenkinek személyi joga — csak büntetést ki-

záró okként szerepel s ezért fennforgását csak a bíróság állapíthatja meg, ezzel szemben a fenti fegyverhasználati jog az állami főhatalomból folyó és ez által átruházott jogosítvány, amelynek jogos alkalmazását a fegyverhasználat elbírálása alkalmával az illetékes parancsnok közigazgatási döntéssel is megállapíthatja.

2. Ha másnak közvetlenül, jogtalanul és súlyosan veszélyeztetett életét, testi épségét, személyes szabadságát vagy vagyonát másként nem lehet megvédelmezni.

Megegyezik a Szut. 330. pont 2. alpontjával. Ez tulajdonképpen a mások érdekében gyakorolt jogos védelem esete. A jogos védelem magánember számára nem kötelesség; annak azonban, aki a mások biztonsága felett hivatásszerűen őrködik, a mások megvédeése nem joga, hanem kötelessége. Ezért kell a fegyverhasználatnak ezt az esetét mint kötelességet rögzíteni.

Egyébként is: a csapatcsendőrök előtt a jogos védelem, mint büntetőjogi fogalom, ismeretlen; megértéséhez hosszas büntetőjogi magyarázatra lenne szükség, ezért a fegyverhasználati szakasz 1. és 2. pontja e fogalmat leegyszerűsíti és a laikus legénység előtt is megérthetővé teszi.

A 2. pont alapján gyakorolt fegyverhasználat elbírálás szempontjából sem mint jogos védelem, vagyis nem mint büntetést kizáró ok, hanem mint az állam kényszerítő jogából folyó közigazgatási természetű közhatalmi jogosítvány szerepel.

c) Azzal szemben, akit el kell fognia, akit elfogott vagy őrizet alatt tart, továbbá, aki ellenséges viszonyok között vagy rendkívüli körülmények között gyanússá vált és a fenyegető rákiáltás ellenére szökni próbál, ha feltartóztatására más mód nincs.

Ez a szöveg a Szolg. Szab. I. rész 458. pont a) és c) alpontjainak, valamint a Szut. 330. pont 5. és 7. alpontjainak összevonásából keletkezett.

Mind a Szolg. Szab. I. rész 458. pont a) alpontja, mind pedig a Szut. 330. pont 5. alpontja a menekülő elleni fegyverhasználatot, eltérő fogalmazásban ugyan, de lényegileg megegyezően ahhoz a feltételhez köti, hogy a menekülő „veszedelmes gonosztevő”, illetőleg „veszélyes gonosztevő” legyen.

Béke idején ez a feltétel indokolt. A csendőrnek pl. a rendes közbiztonsági szolgálatban mindenkit el kell fognia, aki ellen a Bűnvádi Perrendtartás szerint előzetes letartóztatást vagy vizsgálati fogságot lehet elrendelni, némely esetben olyanokat is, akik csak kihágást követtek el. Ezek túlnyomó része nem veszélyes gonosztevő, sőt nem is gonosztevő a szó minden napi értelmében; teljesen bűntelen ember is lehet, akit csak elővigyázati intézkedésként vagy csak bűnösségének tisztázása érdekében kellett őrizet alá helyezni. A szökést megkísérlő egyén ellen alkalmazott fegyverhasználatnak ezzel szemben az a célja, hogy megmentse a közösséget a veszélytől, amelyet egy veszedelmes bűnözőnek elmenekülése, szabadlábra kerülése, szabad garázdálkodása a társadalomra jelentene. Kevésbé súlyos bűncselekményt elkövetett egyén elmenekülése nem jelent a közösségre ilyen veszélyt, túlzott volna tehát azt fegyverhasználattal, esetleg egy emberélet kioltásával meggátolni. Ezért kötik a Szolg. Szab. I. rész és a Szut. idézett alpontjai a fegyverhasználat jogát ahhoz a feltételhez, hogy a szökevény vagy az elmenekülő „veszélyes gonosztevő” legyen.

Háborúban más a helyzet! Az egyén érdekét háttérbe szorítja a hadviselés, a közösség érdeke. A megszökésekből több és nagyobb veszély származhatik a közösségre, mint békében. A katonaszökevény a legtöbb esetben nem veszélyes gonosztevő ugyan, mégis, a megszökését minden eszközzel meg kell akadályozni, mert a katonaszökevények elszaporodása súlyos veszélyt jelent a hadviselés érdekeire. A hadművelési területen talán csak kihágást vagy még azt sem elkövetett, esetleg csak személyazonosságának igazolása végett elővezetett ismeretlen személy kém lehet vagy bujtogató. Háborúban az emberek túlnyomó része elkerül otthonról; az egész ország, és még inkább a hadművelési terület telve van otthon nélküli, eredeti foglalkozása köréből kiszakított emberrel, megnövekszik az ide-oda kóborlók, a zavarosban halászók száma: ezek ellen csak a békebeliennél erélyesebb rendszabályokkal lehet védekezni. Vagyis: háborúban nemcsak a gonosztevő veszélyes, hanem mindenki az lehet, aki elegendő okot érez arra, hogy megszökjék.

Ez a felfogás állapítható meg a Szolg. Szab. I. rész 458. pont c) alpontjának, valamint a Szut. 330. pont 7. alpontjának a szövegéből is, amelyek háború idején vagy rendkívüli viszonyok között a fegyverhasználatot feltétel nélkül előírják mindenkivel szemben, aki gyanússá válván, a felhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad, tekintet nélkül arra, hogy őt egyénileg is veszélyesnek lehet-e tekinteni vagy sem.

Ilyen tágkörű felhatalmazás mellett a „gonosztevő”-nek vagy „veszélyes gonosztevő”-nek mint külön feltételnek említése felesleges, mert csak fogalmi zavart okozhat. A gyanússá vált és menekülő egyénre vonatkozó fegyverhasználati jogot azonban ki kellett terjeszteni azokra is, akiket a tábori csendőrnek (csapatcsendőrnek) el kell fognia, akiket már elfogott vagy őrizet alatt tart és onnan próbálnak megszökni.

Azt a feltételt, hogy a fegyverhasználat csak akkor jogosult, ha a menekülő feltartóztatására nincs más mód, fenn kellett tartani, mert a cél nem az, hogy a menekült a tábori csendőr feltétlenül agyonlője, hanem elsősorban, hogy kézrekerítse, aminek a további eljárás, a bűneset kinyomozása, a tettéstársak, bűnrészesek kikutatása, a bűnjelek biztosítása és egyáltalán a további bizonyítás szempontjából jelentősége lehet. Egyébként

is célszerűnek látszott e pont keménységét annak a kötelezettségnek kimondásával enyhíteni, hogy a tábori csendőr (csapatcsendőr) a megszököttet először üldözni vagy ezt legalábbis megkísérelni köteles és fegyvert csak akkor szabad használnia, ha az elfogásra már nincs kilátása vagy lehetősége.

d) *Ha annak, akit el kell fognia, fegyvere van és az előzetes felszólításra nem adja meg magát és a lefegyverzésére más mód nincs.*

Megegyezik a Szut. 330. pont 4. alpontjával, rövidebb fogalmazásban. Kimaradt a fegyverletételre és a védett hely elhagyására vonatkozó szövegrész, azzal az indokolással, hogy „nem adja meg magát” alatt minden olyan cselekvés vagy magatartás értendő, amely alkalmas arra, hogy az elfogatást meghiúsítsa, megnehezítse, vagy pedig a tábori rendészeti közeggel szemben való további ellenállást megkönnyítse.

Eltér a Szolg. Szab. I. rész 458. pont b) alpontjától, mert az utóbbi a fegyverhasználatot felfegyverzettség esetében is csak tettenért gonosztevő vagy „gonosztett” alapos gyanújával terhelt egyén személyéhez köti. Ez a megkötés, mint a c) alpontnál kifejtettem, háború esetén, a hadművelési területen nem tartható fenn.

Indokolásul általában itt is ugyanazt lehet felhozni, mint a c) alpontnál. A dolog súlya itt is a tábori csendőr (csapatcsendőr) személyes biztonságán és az elfogással szemben tanúsított fegyveres ellenállás leküzdésén van, ebből a szempontból pedig mindegy, hogy kinek a fegyveres ellenszegülésével szemben kénytelen védekezni. „Gonosztevővel” a szó békebeli értelmében a tábori csendőrnek vagy a csapatcsendőrnek ritkán lesz alkalma fellépni; az esetek túlnyomó részében az ellenszegülő olyan katonai személy, akit a tábori csendőrnek rendetlenkedés, kihágás, kóborlás stb. miatt kell elfognia és bekísérnie. A harctéren mindenkinek löfegyvere van; ez a körülmény a tábori rendészeti közegre nagyobb veszélyeztetettséget jelent, mint amilyen békeidőkben a közbiztonsági közegeké, akik túlnyomórészt fegyvertelen ellenszegülésekre találhatnak. Indokolt tehát, hogy ezt a fokozott veszélyeztetettséget a tábori rendészeti közegeknél az azonnali védekezés, sőt a fegyverhasználatában való megelőzés joga ellensúlyozza.

E pont alapján a tábori rendészeti közeg különben is csak olyan személy ellen használhat fegyvert, akit el kell fognia, vagyis, aki megelőzőleg már valamilyen büntetendő cselekményt követett el. Ha az illetőt a tábori csendőr már elfogta és az elfogott szökést kísérel meg, a tábori csendőrnek a c) alpont alapján van joga ellene fegyvert használni. Még indokoltabb tehát a fegyverhasználat akkor, amikor az ellenszegülő nemcsak meneküléssel, azaz tétlen ellenállással, hanem cselekvően, sőt a tábori csendőr életét vagy testi épségét komolyan veszélyeztető módon igyekszik magát az elfogás alól kivonni.

Egyébként azt, hogy az illető veszélyes gonosztevő-e vagy sem, a tábori csendőr rendszerint nem is tudja azonnal megállapítani, ha olyan egyénről van szó, akit személyesen nem ismer. Ezt csak az igazoltatása és prioritáztatása révén, vagyis csak azután lehet megállapítani, miután már el van fogva. Annak a feltételnek az előírása tehát, hogy az ellenszegülőnek veszélyes gonosztevőnek kell lennie, azt jelentené, hogy a tábori csendőr e pont alapján csak az ellen használhatna fegyvert, akit személyesen ismer és akiről tudja, hogy mit követett el, vagyis, hogy gonosztevő.

Megnyugtató e tekintetben, hogy ritka kivételtől eltekintve, azt, aki az elfogatásának fegyveresen szegül ellen, rendszerint már súlyos bűncselekmény terheli. Az ilyen egyén az ellenállás sikertelensége esetében rendszerint öngyilkosságot szokott elkövetni.

Végül: ha jogos az egyszerű gyanúra és a menekülési kísérletre alapozott fegyverhasználat, kétségtelenül jogosabb az, amelyet valakinek a fegyveres ellenszégülése tett szükségessé. Tekintet nélkül arra, hogy az illető megelőzően követett-e el bűncselekményt vagy sem, maga az a cselekménye, hogy a tábori rendészeti közegnek, tehát katonai őrnek fegyveresen ellenszégül, elég súlyos ahhoz, hogy már ennek alapján is gonosztevőnek legyen minősíthető.

Ha a szabályzat ilyen esetben a fegyverhasználat jogosságát — úgy, mint a Szolg. Szab. I. rész 458. pont a) alpontja — tettenéréshez, személyileg pedig gonosztevőhöz vagy gonosztett alapos gyanújával terhelt veszélyes egyénhez kötné, ez azt eredményezné, hogy a tábori csendőr az esetek 90%-ában tehetetlenül állana minden ismeretlennel szemben, aki ellene fegyveresen védekező állásba helyezkedik.

Azt a feltételt, hogy az ellenszégülő lefegyverzésére nicsen más mód, fenn kell tartani, mert sokszor lehetséges lesz az ellenszégülő előjárójához vagy tiszt feljebbvalójához fordulni és őt felkérni a közbelépésre. Ha azután a felfegyverzett egyén az előjárójának vagy a feljebbvalójának sem engedelmeskedik, a fegyverhasználat joga mind az ő, mind a tábori csendőr (csapatcsendőr) számára kétségtelen.

Végül — de kötelékben csak a parancsnok vezényszavára —

e) Ha a néptömeg, amelynek szétozlatása el van rendelve vagy a tábori rend, illetőleg a közbiztonság érdekében szükséges, a szétozlatásra való felhívás és a fegyverhasználat fenygetés ellenére szét nem oszlik és a szétozlatás másként nem lehetséges.

Megegyezik a Szut. 330. pont 6. alpontjában foglaltakkal. A fegyverhasználatnak ez az esete leginkább karhatalmi szolgálatban fordul elő, de előfordulhat olyankor is, amikor zártegenségben levő tábori rendészeti erő önállóan lép fel rendezavaró néptömeg ellen.

A Szolg. Szab. I. rész 458. pontja ilyen esetre nem tartalmaz rendelkezést, mert a honvédségi karhatalmak fegyverhasználatát az A—15. jelzetű szabályzat határozza meg. E szabályzat 7. §-a szerint:

„Fegyverhasználatnak a következő esetekben van helye:

a) zavargások és lázongó mozgalmak alkalmával, valamint a személy, a közvagyon, közbiztonság és a magántulajdon biztonsága ellen tömegesen elkövetett erőszakos cselekmények esetében az arra felhatalmazott közigazgatási tisztviselő határozott és indokolt felhívására akkor, ha a megelőző felhívások a törvényes állapot helyreállítására eredménytelenek maradtak és ily közbelépés szükséges voltáról a karhatalom parancsnoka is meg van győződve;

b) ha a csapatot vagy annak egyes tagjait tettelesen bántalmazzák vagy éppen fegyverrel támadják meg, vagy ha túlerőben levő tömeg láthatólag támadó szándékkal nyomul a csapat ellen s tartani lehet attól, hogy ezzel a csapat működőképességét akadályozza.”

Ez a szövegezés a tábori rendészeti közegek szá-

Tóth László I. csendőr,

(9. nyom. alo.), akit 10.000 pengővel akartak megvesztegetni súlyos közellátási bűncselekmények nyomozása közben.

mára nem felel meg. A karhatalmi szabályzat ugyanis a fegyverhasználatot: 1. tömegesen már elkövetett erőszakos cselekményekhez és 2. a kirendelt polgári tisztviselő kérelméhez köti. Ezzel szemben a tábori rendészeti szabályzat az erőszakos cselekmények megelőzése céljából is megengedi a fegyverhasználatot, hatósági személyről pedig nem tesz említést, mert ilyenek a hadművelési területen nincsenek, vagy, ha vannak is, valószínűleg olyan kevés számban, hogy mindenütt való jelenlétüket, ahol tábori rendészeti alakulatok karhatalomként felléphetnek, nem lehet a fegyverhasználat feltételeként megkívánni.

A néptömegek elleni fellépéssel kapcsolatos fegyverhasználati jogra minden rendfenntartó szervnek szüksége van. Az 1918. évi forradalom alkalmával a lázadó tömegekkel szemben való erélyes fellépés tekintetében a csendőrségnél sok helyütt okozott bizonytalanságot és tétovázást az a körülmény, hogy a régi csendőrségi Szolgálati Utasítás a néptömegek elleni fegyverhasználat jogát, mint ilyet nem ismerte.

Fegyveresen ellenálló vagy ilyen módon támadó tömeg ellen a tábori rendészeti szervek a rendelkezésükre álló összes harceszközöket a harcászati elveknek megfelelően alkalmazzák. Ez felfegyverzett lakossággal, esetleg zendülő katonákkal szemben történhetik. A fegyvernek harcászati módon való alkalmazása kívülrészes a fegyverhasználat fogalmi körén, jogos voltát pedig csak a parancsnokkal szemben kell elbírálni.

A szabályzat a fegyverhasználati eseteket nem magyarázza, egyrészt, mert azok önmagukban is elég viágosak, másrészt pedig azért nem, nehogy a külön magyarázat túlzott részletekbe menő értelmezésekre adjon alapot, mert ez a legénységet tudásában bizonytalanná, eljárásában pedig bátortalanná teheti.

A fegyverhasználati esetek elbírálása a csendőrségnél előírt módon történik azzal az eltéréssel, hogy csak azokat a fegyverhasználatokat kell — tisztnek — kivizsgálnia, amelyek sérülést okoztak vagy halálos kimenetelűek voltak.

(Folytatjuk.)

A bácskai partizán harcokról.

Irta: dr. vitéz KOVÁCS JENŐ százados.

1941. július 27-én Szabadkán a Kormányzó Úr Ö Főméltósága megszegte az 1941. év új magyar kenyérét, a vérrrel visszaszerzett Bácska verejitékkel kiérdemelt első magyar termésének kenyérét.

Az ország Legelső Gazdája az újból magyar Szabadka lakóinak jelenlétében, de az egész ország magyarságának lélekben részvétele mellett hálát adva a Mindenhatónak, elismeréssel szorította meg a horgosi gazda kezén át az összes magyar munkáskezeket és azt mondta: „Jusson a kenyérből mindenkinek egyformán.” Ugyanekkor bűnös kezek kalászkokat gyűjtöttek fel Ujvidék és Zsablya határában. A magyar kenyér felséges ünnepével egy időben indult el a bűnös kezek munkája ez ellen a kenyér ellen, hogy „ne jusson” abból mindenkinek. A harc ezek ellen a bűnös kezek ellen azóta immár egy év óta tart.

En a következő soraimmal a harcban elesett, megsebesült bajtársaknak akarok emléket és elismerést nyújtani a Csendőrségi Lapok hasábjain most, miután a Miniszterelnök Úr a hivatalos vizsgálat adatai alapján nyilatkozott a Parlamentben a délvidéki eseményekről. Egyes mozzanatoknak időrendi felsorolásával és mindazoknak az eseményeknek a felemlítésével, ahol csendőrök meghaltak vagy megsebesültek, hű képét fogom adni a Csendőrségi Lapok olvasóinak a délvidéki események egy esztendejéről.

Mint az eseményekben benne élő, részben emlékezetből, részben pedig az eseményösszesítések alapján állítottam össze írásomat, amelyben leginkább a Duna-Tisza szögletében lejátszódó eseményekre tértem ki.

Amint a Miniszterelnök Úr is mondta: „...közvetlenül a visszafoglalás után hónapokon át a Délvidéken csend és rend uralkodott.” Ennek a csendnek, amint fentebb említettem, július utolsó napjaiban vége lett. A „Magyar kenyér Ünnepének” előestéjén négy hátizsákos gyűjtogató indult merényletre Ujvidék mellett az egyik bukovinai székely telepes község gabona asztagjai ellen és ezzel elindította a szabotázs cselekmények lavináját. Ugyanakkor Zsablya, Káty, Sajkásszentiván, Tiszakálmánfalva, Zombor, Szabadka, Óbecse határában kénes gyufával telt dobozokat, petróleumos kócba tekerve, raktak a búzakeresztekbe.

Ezek a gyufakötegek a cséplőgépek dobjában tüzet fogtak és nem egy helyen lángra lobbantották a gabona asztagokat és a cséplőgépeket. Itt megemlítem — a 94/1941. számú eseményösszesítésben is tárgyalt — eredménytelen fegyverhasználatot Divnics István, helyesen Divnin Kartala zsablyai kommunista ellen, mert ez a Divnin nemcsak a Zsablya környéki gyűjtogatóknak és kommunistáknak a vezére volt, hanem a januári partizán harcoknak egyik század paracsnoka is ő volt és a továbbiakban is nagy szerepet játszott a kommunisták vezetésében.

Augusztus hónapban a sorozatos nyomozások alapján a zombori nyomozó csoportnak sikerült a gyűjtogatók tetteseit szerb egyetemi hallgatók személyében elfogni.

Szeptember 10-én éjjel az Ujvidék-Titeli vasútvonalra, Sajkásszentivánál, kifűrészelt telefonoszlo-

pokat fektettek a kommunisták vonat kisiklatási szándékából; a bajt csak a mozdonyvezető ébersége akadályozta meg. Ugyanekkor Felsőkaból község határában távbeszélőhuzalokat vagdostak el és oszlopokat fűrészeltek ki. Ezt egy nappal később Ujvidéken is megismételték.

Szeptember hó elején Ujvidéken zsidó és szerb leányok egy német könyvkereskedés kirakat ablakát robbantották fel angol eredetű ekrazit-tölténnyel.

Szeptember 20-án Ujvidéken egy Böhm Livia nevű zsidó orvostanhallgató nő Kerekes Sándor csendőr nyomozóra rálőtt pisztollyal, amidőn az az igazoltatni akarta. Kerekes csendőr nem sérült meg.

Szeptember 22-én Ujvidéken Palotás Ferenc őrmester és Herczeg Vince csendőrnemzetek fényes nappal vívtak tűzharcot egy kommunistával, akit súlyosan megsebesítve elfogtak és közben mindketten könnyebben megsérültek.

Ekkor már észlelhető volt, hogy az egész visszaszerzett területen, különösen Zombor, Szabadka, Ujvidék, Zsablya, Óbecse, Szenttamás környékén elkövetett sorozatos szabotázs-cselekmények és kísérletek, valamint röpiratszórások az egyre élénkülő kommunista-mozgalom nyílt cselekményei.

Október 1-én 24 órakor Petrőc, Ókér, Tiszavánfalva, Óbecse községek határában egyszerre gyuladtak ki a kenderkazlak és ezen az egy éjjelen másfélmillió pengő értékű kender égett el gyűjtogatók által. A gyűjtogatók leginkább a petrőci és kiszácsi szlovák lakosság soraiból kerültek ki. Egy hónapon belül elvették méltó büntetésüket.

Kiszácsi községben 2 darab 110×90 cm nagyságú vörös zászló is előkerült. A zászlókon sarlókalapács és kommunista felírások voltak. A kiszácsi szlovák asszonyok és leányok varrták ki a zászlókat.

Október 5-én Ujvidéken egy kommunista találkan tűzharcban lőttek le a nyomozók egy kommunista vezetőségi tagot és egyet elfogtak. Ugyanakkor elmenekült két kommunista az útjukat állni akaró Kecskeméti Ottó határvadász tiszthelyettest agyonlőtte. Nyomozó nem sebesült meg.

Október 8-án a petrőci, 9-én az ujjvidéki közlekedési őrs járőreinek volt fegyverhasználatuk kommunisták ellen.

Október 12-én Óbecsén Medve Sándor őrmester nyomozó kommunistákkal vívott tűzharcban esett el. Ő volt az első csendőr áldozatunk.

Október 18-án Tóth Mihály és Simon Ferenc zsablyai községi rendőröket igazoltatás alkalmával két kommunista agyonlőtte. A kommunisták közül az egyik halálosan megsebesülve másnap a csendőrök kezébe került.

Október 19-én a muraszombati nyomozó csoport járőrei vívtak eredményes tűzharcot a kommunisták ellen.

November 7-én a zombori őrs, 9-én az ujjvidéki őrs, 19-én az óbecsei őrsök igazoltatások alkalmával fegyverhasználatok árán fogtak el kommunistákat.

November 21-én a felsőkaboli őrs és az ujjvidéki nyomozócsoport járőrei együttesen tettek ártalmatlanná lövöldöző kommunistákat tűzharc során.

December 13-án került sor az első kommunista csoport elleni fellépésre, mikor is a csurogi őrs két

fős járőre az egyik tanyán tíznél több partizánra akadt és velük tűzharcot vívott. Egyik részről sem volt sebesülés. Ekkor kezdett nyilvánvalóvá lenni, hogy az eddigi magatartásukkal szemben most már tevélyes fellépéssel kell számolni a kommunista partizánok részéről. Csurog, Zsablya, Sajkásgyörgye, Mozsor községek határában a Tisza mentén elterülő nádasokban, elhagyott tanyákban, partizánok csoportokban éltek és a fenti községek lakossága élmezsezte, ruházta és pénzzel ellátta őket. Egy ízben egy magyar ember tanyájáról juhot és sertést is loptak a partizánok. A helyi közigazgatási hatóságok jóhiszeműségét kihasználva, hiteles magyar igazolványokhoz jutottak sokan a partizánok közül. Nap-pal talán köszöntek is a csendőrnek, éjjel pedig puskát ragadva a nádasokban szervezkedtek.

December közepén a partizánok utáni átkutatások nagyobb csendőri és kisebb honvédségi erők bevonásával folytak. Egy ilyen razzia alkalmával december 18-án Zsablya határában esett el Szappanos Károly csendőr és sebesült meg Papp Sándor határvaszár.

A kommunisták felderítése a nyomozó csoporttal együttesen folyt és teljes volt a meggyőződés, hogy nagyobbarányú szervezkedéssel állunk szemben.

1942 január 4-én egy húsztagú csendőr és határvaszárból álló csoport fegyveres felderítés közben nem várt nagyszámú partizán csoportra bukkant a zsablyai határban. Az elfogni szándékozott partizánok helyett 45—50 tagú felfegyverzett bandával találta magát szemben a csendőrcsoport. A partizánok egyrésze Bánátról való volt. A csendőrök és a partizánok között tűzharc keletkezett, amely a közben beérkezett csendőr és határvaszár erősítések bevonásával a sötétség beálltaig tartott és másnap újból folytatódott.

A január 4-iki harcok folyamán elesett Takács Ferenc csendőr, Gál Gyula prbcso., halálosan megsebesült Nagy Lajos thts. csurogi öpk., súlyosan megsebesült Kocsis András thts. zsablyai öpk. és könnyebben megsebesült Halász József törm. A határvaszáraknak 4 halottjuk és 3 sebesültjük volt. Megsebesült ezenkívül még két községi rendőr és meghalt egy nemzetőr. A partizánok megszámlált halottainak a száma 9 volt és egy elfogott sebesült.

Január 5-én honvéd karhatalmi parancsnokság vette át a kutatások irányítását. Ez a karhatalom tetemes csendőrerőkkel lett megerősítve. A vidék megtisztítása egész január hónapban tartott és ezen idő alatt egy honvéd bajtársunk esett el és hét csendőr sebesült meg könnyebben. A partizánokat rejtegető és őket támogató lakosság közül többen estek el a harcokban. Megállapítást nyert, hogy a szerb karácsony napjára, azaz január 7-én nagyobb arányú felkelést szerveznek, amelynek első felvonása a zsablyai, csurogi csendőr- és határvaszárakulatók megrohanása lett volna és az így szerzett fegyverekkel megerősítve akartak Ujvidékre nyomulni a Sajkás vidék kommunistái. A zsidók mindenben egyetértettek a felkelő partizánokkal és őket támogatták.

De nemcsak a nemzetiségek közül kerültek ki a partizánok, hanem magyar embereket is találtunk közöttük. Így január 14-én esett el a Bánátról származó Molnár Gyula, aki a cikkem elején említett Divnin Kartala mellett a partizánok egyik vezetője volt.

A januári események, amelyekben a honvédség résztvett, a Miniszterelnök Úr által a Parlamentben felolvasott hivatalos jelentésből ismeretesek.

A januári események után még három ízben vívtak tűzharcot az ujvidéki nyomozó csoport járőrei Ujvidék utcáin és minden alkalommal kommunista vezetőségi tagok kerültek kézre. Ezek során könnyebben megsebesült Kelemen István őrmester-nyomozó. Ezenkívül Topolyán és Szenttamáson voltak még február hó folyamán fegyverhasználatok az őrsök tagjai részéről kommunisták ellen.

Május 2-án pedig Petróc községben egy zsidó kommunista igazoltatása alkalmával lelőtte Kovács András próbacsendőrt és Nagy János csendőrt súlyosan megsebesítette. Az őrs kivonult tagjai a zsidót a helyszínén agyonlőtték.

Június hóban pedig a zsablyai őrs járőre használt fegyvert eredményesen egy kommunista ellen.

*

Ezekben igyekeztem összefoglalni a délvidéki egyévi események történetét. Természetesen ez csak a vázlata annak, amit az ottani csendőrök és nyomozók végeztek, de mégis felőleli mindazt, amit a tisztánlátás szempontjából a Csendőrségi Lapok olvasói elé akartam tárni.

Hogy mégis némi fogalmat adjak, megemlítem, hogy egyedül az ujvidéki szárny területén 1941 július 26-tól 1942 május 1-ig több mint hatvan szabotázs, kommunista bűncselekmény, fegyverhasználat stb. volt. A bácskai nyomozó csoportok pedig kb. 2800 kommunistával szemben folytattak le nyomozást és a felszabadított Bácskában kb. 6500 beszerzett kommunista volt.

A bűncselekményeknek kommunista indító okai voltak és emellett könnyű volt ehhez megnyerni a szerb nacionalista eszmét. Természetesen összefüggésben álltak az események a szerbiai, horvátországi és az oroszországi partizán mozgalmakkal is.

A szemünk előtt lejátszódó szerbiai és horvátországi események bizonyítják, hogy mi lett volna Bácskában is, ha a magyar csendőr és honvéd kellő időben és csirájában el nem fojtja a partizán mozgalmakat.

Ezen a szemüvegen nézzük a délvidéki eseményeket és hősi halált halt, megsebesült és sokat küzdő ottani őrsbeli és nyomozó csoportbeli bajtársaknak emlékét és munkáját pedig megkülönböztetett tisztelettel őrizzük meg, mert mindnyájan azért küzdöttek, hogy a drága magyar vérrrel visszaszerzett bácskai rögök minél többet teremjenek és a kenyérből „mindenkinek jusson egyformán.”

Dohánytermelő területeink kereken 17.000 hektárt foglalnak el. Dohánytermelésünk fejlődése példát nyújt arra, hogy céltudatos munkával, hazaiterményeink nemesítésével a külföldi behozatal mennyire csökkenthető. E munkálkodás eredményeként dohánygyáraink ma már csak 7% külföldi nyersanyagot dolgoznak fel.

EMCÉKEZZÜNK!

Somogyi Sándor újbórlóvénnyel őrsbeli alörnmester az orosz harctéren kapott lösebében 1917 augusztus 19-én meghalt.

Katona László kecskeméti őrsbeli címz. őrvezető Kerekegyháza 1896 augusztus 20-án búcsúügyelet alkalmával szenvedett sérüléseiben meghalt.

Dajka Lajos kassahátori őrsbeli csendőrt megszökött orosz hadifoglyok 1915 augusztus 21-én Felső-tőkés határában megölték.

Fejérvári Sándor érendrédi őrsbeli alörnmester az orosz harctéren szerzett járványos betegségben 1917 augusztus 23-án Zloczówban meghalt.

Szengyel András ózdi őrsbeli őrmestert egy elfogandó terhelt 1920 augusztus 22-én Ózdon orvul lelőtte. 1920 augusztus 23-án Ózdon meghalt.

Tóth Károly cserhátsurányi őrsbeli csendőr az oroszokkal Lulice mellett vívott ütközetben 1915 augusztus 26-án elesett.

Vakán József bercsenyi őrsbeli csendőr az oroszokkal Kosmierzyn mellett vívott harcban 1915 augusztus 27-én elesett.

Az 1916 augusztus 27-én este történt román betörés alkalmával aznap és másnap; 1916 augusztus 28-án estek: **Szabó Mihály** őrvezető címz. őrmester őrparancsnok, esztenasori őr; **Akáczy Lajos** csendőr címz. őrmester, terkucai őr; **Kiss János** lajtakáta és **Sági Sándor** répcékárolyi őrsbeli csendőr címz. őrmesterek magyarbodzavámi őr; **Ötvös István** révaújfalusi őrsbeli csendőr címz. őrmester és **Baróthi György** csendőr, dragojásai őr; **Ábrahám József** csendőr, bélbóri őr; **Bányász Ferenc** csendőr, garcsinvölgyi őr; **Benke Mózes** csendőr, karajosi őr; **Füles József** kemencei őrsbeli csendőr, nagysándori őr; **Kovács Péter** csendőr, tolvajkúti őr.

Ugyanakkor román hadifogságba estek, ahol meghaltak: **Gyarmati István** őrvezető címz. őrmester, őrparancsnok, zágoni őr; **Hermann István** őrvezető címz. őrmester, őrparancsnok, veresborkúti őr; **Imecs József** őrvezető címz. őrmester, őrparancsnok, hágótöljai őr; **László Lajos** őrvezető címz. őrmester, őrparancsnok; **Kovács János** alsólendvai és **Varga Károly** nagylengyeli őrsbeli csendőr címz. őrmesterek, sötéthavasi őr; **Majzlinger László** őrvezető címz. őrmester, zenta-gyenesekSORAI őrparancsnok, kishavai őr; **Bálint Lőrinc** csendőr címz. őrmester, pricsketőtelepi őr; **Bedő Dániel** csendőr címz. őrmester, felsőmoécsi őr; **Bocsárdi György** csendőr címz. őrmester, magyarbodzakrasznai őr; **Bekő Mózes** és **Buzás Antal** csendőr címz. őrmesterek, karajosi őr; **Forgács Mihály** mizserfabányai őrsbeli csendőr címz. őrmester, csukási őr; **Földvári Tivadar** sepsiszentgyörgyi szárnybeli csendőr címz. őrmester; **Lovász Mihály** csendőr címz. őrmester és **Hunyadi József** csendőr, sósmezői őr; **Nagy Sándor** cseszneki őrsbeli csendőr címz. őrmester, tatárhavasszorosi őr; **Puss András** kiszucaújhelyi őrsbeli csendőr címz. őrmester, zsigeri őr; **Simon József** csendőr címz. őrmester, predeáli őr; **Ravasz István** csendőr, tolvajkúti őr.

Horváth Imre mosonszentjánosi őrsbeli csendőr 1914 augusztus 28-án az első lemergi csatában Lemberg mellett elesett.

Oprova Péter verebélyi őrsbeli alörnmester a harctéren szerzett járványos betegségben 1917 augusztus 28-án Roganizában, Albániában meghalt.

Bányai Ferenc furnikai őrsbeli csendőr címz. őrmester a betört románokkal harcolva a Negovanul-mare hegyen 1916 augusztus 29-én elesett.

Boda Sándor furnikai őrsbeli népfelkelő a Negovanul-mare hegyen 1916 augusztus 29-én sebesülten román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Cseke Angrás predeluci őrsbeli csendőr címz. őrmester 1916 augusztus 29-én Zajzonnál román hadifogságba esett, ahol meghalt.

Kálmán Gábor ajkai őrsbeli csendőr címz. őrmester 1916 augusztus 29-én Fogaras vidékén román hadifogságba esett, ahol meghalt.

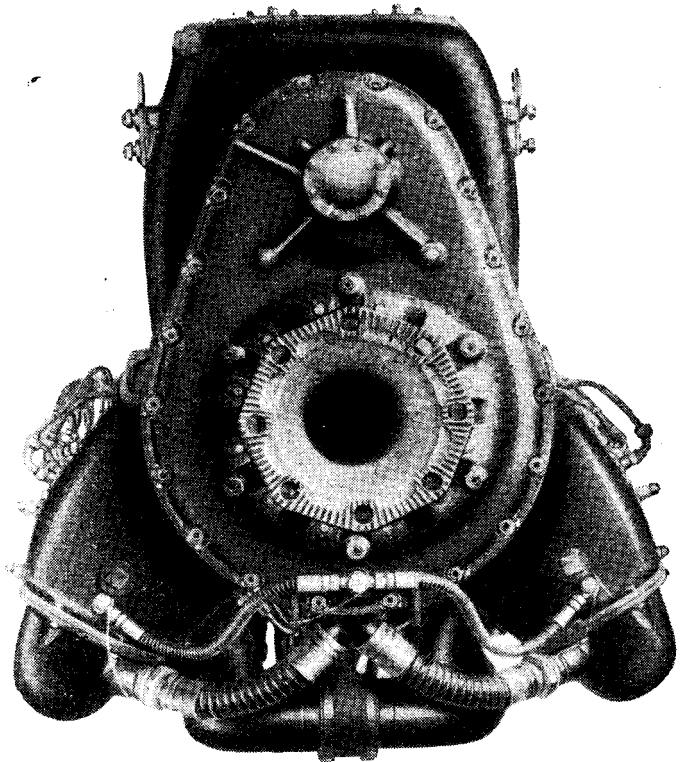
Erdős Imre udvarnoki őrsbeli csendőr címz. őrmester a román betörés alkalmával 1916 augusztus 30-án a brassó-bertalani vasútállomás közelében elesett.

Kovács Gábor brassói kerületbeli és **Vizi Imre** borostyánkői őrsbeli csendőrök 1916 augusztus 31-én az 1. swinjuhnyi csatában, Szelwow mellett elestek.

Balázs András zsolnai őrsbeli csendőr 1915 augusztus végén az orosz harctéren elesett.

KÉPEK A NAGYVILÁGBÓL

Új rendszerű motorok gyártásával folynak most kísérletek, hogy az állandóan nagy léptekkel fejlődő motorizálást — nyersanyag és energiamegtakarítás szempontjából — még gazdaságosabbá tegyék. Különösen fontos ez a gépkocsizásnál, ahol a motor erejéből kb. 65% fogy el a levegő ellenállásának leküzdésére, 25% a pálya ellenállására és 10% a hajtószerkezet munkájára.

A levegő ellenállásának leküzdésére „áramvonalas” alakúra építik a gépkocsikat, a pálya ellen-

állás leküzdésére a kerekben lévő légnymást emelik 3 légkör fölé, míg a motorokat úgy alakítják át, hogy működésükhöz az üzemanyagot befecskendezve használják.

Erősen törekednek az alváz súlyának csökkentésére is azért, hogy az alvázat és a kocsiszekrényt egy darabból építik, de az összsúly még sem több az eddigi alváz súlyánál

Finn lövészek messze északon küzdenek a világ közös ellensége: a bolsevizmus ellen. Az egész világ elismeri kiváló teljesítményeiket, amiket a zord időjárás ellenére is elértek a bolsevisták ellen. A kiváló finn katonák — magyarok messze elszármazott rokonai — különösen a járőrharokban és vállalkozásokban kiválóak. Sítalpaikon nesztelenül suhannak és egy éjszaka százkilométeren felül is futnak az ellenséges vonalak mögött. Mesterei a terephez való

alkalmazkodásnak és gyakran csak pár lépésről ismerik fel őket a bolsevisták. De akkor már késő... A náddal álcázott finn lövészek rajtaütésszerű támadásának nem lehet ellentállni!

A kerékpáros csapat dorongutakon tör előre. Valamennyi állam hadseregében megtaláljuk a zajtalan, hosszú menetoszlopokban, váratlan helyen, nem várt időpontban bekövetkező rajtaütést végrehajtó, minden időjárás- és terepnehézséget leküzdő csapatot: a kerékpárosokat! Jó úton óránként 12—15 kilométert is megjárnak, jól kiképzett kerékpáros csapat naponta 100 kilométert, sőt azon felüli távolságot is megtesz. Nagy előnye a kerékpáros csapat-

nak, hogy aránylag kevés pénzbe kerülő gyorscsapat. Egy tehergépkocsi ára megfelel közel száz kerékpár pénzértékének! A kerékpár nem kíván különösebb műszaki tudást, könnyen kezelhető közlekedési eszköz. Az újonckiképzés is hamarabb megy itt, mint más gyorscsapatnál, mert kerékpározni rendszerint már minden bevonuló újonc tud.

A kerékpárosok harcmódja a támadás. Támadási céljaik eléréséig gyakran nagy kerülőket is tesznek, hogy annál erőteljesebb legyen a meglepés. Szolgálatuk nehéz és fárasztó. Gyakran hosszú kilométereken át, hegynek felfelé tolni kell a kerékpárt, Hogy ez milyen nehéz: azt nem kell bővebben magyarázni...

A búvár feladata elsüllyedt tengeri egységek, hajóroncsok átkutatása, alámerült tengeralttjárók embereinek megmentése. Ruházatuk vízhatlan gumianyag, a búvárcsizma talpa ólomlemezektől áll. A vízalatti légzés búvársisakon keresztül történik, amelybe vezeték torkollik, amin keresztül préselik be a levegőt a búvár számára. A sisak felillesztése nagy gonddal és gumiból készült tömítő szalagok segítségével történik.

Búvárruha nélkül legfeljebb húsz méter az a mélység, amit az emberi szervezet kibír, búvárruhával már kb. hatvanöt méter mélyre lehet alászállni.

A felszínre való emelkedés a felhúzó-kötél segítségével történik. Ez a felhúzás hosszadalmas mű-

velet, mert a nagy nyomáskülönbség miatt csak lassan lehet a magasabb vízrétegbe emelkedni. Ha a bűvár ötven méter mélyen kb. félórát időzött: közel kettő óra alatt emelik csak fel a felszínre.

*

Hatalmas lövegek védik a tengerpartot és lövik Angliát a Csatorna partjáról. Páncélkupolából előnyúló **páncélozott távcsővel** végzik megfigyeléseiket a német tüzérek. (Ll Fenti képet.) Elektromos úton működtetik ezeket a lövegóriásokat, melyeket olyan kitűnően burkolnak és álcáznak, hogy az angol repülők nem tudják megkülönböztetni a valódit az utánczattól.

Csak gyenge próbálkozás minden angol partraszállási kísérlet, amely rendszerint már az első félórán meghiusul a hatalmas német elhárításban. Természetesen erősen foglalkoztatja az angolokat a partraszállási lehetőség kérdése, mert ők maguk is számítanak arra, hogy a németek előbb-utóbb, de megjelennek a szigetországban. De majd nem úgy, „kísérleteznek“, mint az angolok! Az időpontot pedig a németek önmaguk határozzák meg...

*

A páncélgépkocsi a páncélos fegyvernem egyik kiváló harceszköze. Gyakran összetévesztik a harckocsival, pedig első pillantásra könnyen felismerhető: **gumikerekeken** fut, míg a harckocsi az ú. n. „**hernyótalpon**“. A páncélgépkocsi a felderítés eszköze, ő a gyorscsapatok „szeme“. Kilátópontról-kilátópontra jár előre, ott megáll és figyel. Ehhez gyakran kiszáll-

nak belőle kezelői, kitelepíthető golyószórója ad ilyenkor közvetlen tűzoltalmat. A páncélgépkocsik utakra valók, terepjáró-képességük meglehetősen korlátozott. Gumijai lövésbiztosak, azaz találat esetén az anyag önmagát vulkanizálja. A páncélgépkocsi fordulás nélkül is tud hátrafelé futni, mert két kormányberendezése van: egyik a páncélgépkocsi elején, másik a végén.

Jó utakon 70—80 kilométeres sebességgel közlekednek, terepen 20—40 kilométert tesznek meg egy óra alatt. Aszerint, hogy milyen a fegyverzetük, megkülönböztethetünk könnyű, közepes és nehéz páncélgépkocsit. (Helytelenül nevezik „páncélgépkocsi“-nak.)

Fegyverzetük golyószóró, géppuska, valamilyen páncéltörő fegyver, sőt a nehezekben kisebb űrméretű löveg is van. Minden páncélgépkocsiban van rádió adó-vevő állomás.

A felderítésen kívül gyors és mozgékony biztosításra, az ellenség üldözésére is kiválóan alkalmasak. Mint összekötő eszközök is kiválóan beváltak, gyorscsapatok parancsnokai páncélgépkocsikban szoktak az élcsapatokhoz előre menni. Egy-egy páncélgépkocsiban — nagysága szerint — 4—8 kezelő tartózkodik.

—y.

Törvényben gyökerező jogánál fogva kizárólag a Magyar Nemzeti Bank jogosult arra, hogy Magyarország területén bankjegyeket forgalomba hozzon.

KATONAI ISMERETEK

Páncélelhárítás.

Páncélvadászok, rohamtüzérség.

A páncélos támadás egyik érzékeny pontja az az eset, mikor páncélosok páncélosokkal kerülnek szembe. Ebben a küzdelemben az kerül fölénybe, aki hamarabb észrevéve a másikat: gyorsabban veszi tűz alá azt!

A lövegtűz leadásához a harckocsinak meg kell állnia, állítani kell a löelemeket — vagy végrehajtani a közvetlen irányzást — és ezután leadni a lövést. Mindez természetesen pár percet vesz igénybe, amely idő alatt a hatalmas nagyságú páncéljármű — mozdulatlanul állva — kiváló célpontot nyújt az ellenséges elhárító fegyvereknek.

Ha saját gyalogsapatokat támadnak ellenséges páncéljárművek — leginkább harckocsik — működésbe lép a páncélelhárítás. Ez az elhárítás általában nehézpuskából, páncéltörő ágyúból, nehéz géppuskából, esetleg légvédelmi gépágyúból, vagy más, a helyszínen lévő lövegekből tevődik össze.

A páncélelhárítás lényege abban áll, hogy nagy tűzgyorsaságú, nagy átütőerejű, helyét könnyen és mozgékonyan változtató fegyverekre van szükség, melyek megtörik a harckocsik rohamát.

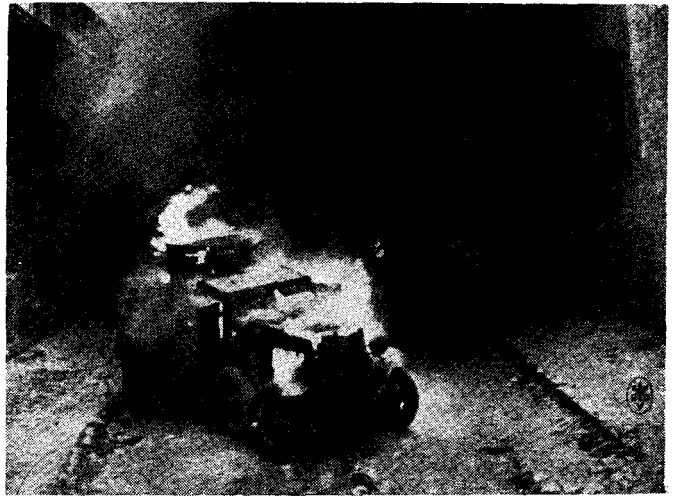
Mi jellemzi a páncélos támadást?

Egyik régebbi ismertetésünkben bőven szóltunk erről, most csak annyit ismételünk:

gyors fellépés,
mozgékony támadás,
tömeges alkalmazás,
meglepetés térben és időben.

Kerékkötőjük a tereptől való függés és az üzemanyag kérdés.

Hogy eredményesen léphessünk fel a harckocsik ellen, olyan fegyvert kell velük szembeállítani, mely valamelyik tulajdonságban felettük áll. Minden tulajdonságban csak páncéljármű múlhat felül páncéljárművet, de ilyen korszerű páncélos tömegekkel egyik állam sem rendelkezik, mert a legkorszerűbb harckocsi-fajtákon kívül meg kell tartani a régebbieket is, mert igen nagy pénzértéket jelentenek.

Telitalálattal felgyújtott szovjet páncélgépkocsi.

A páncélosok gyors fellépését nagy tűzgyorsaságú fegyverek ellensúlyozhatják. A mozgékonyssággal szemben mozgékonysságot kell állítani, vagyis a gépvontatást követelő, nehéz páncéltörő fegyvereket: gyors mozgást biztosító vontatókkal kell ellátni. Itt lép előtérbe az önjáró löveg, a páncélvadász!

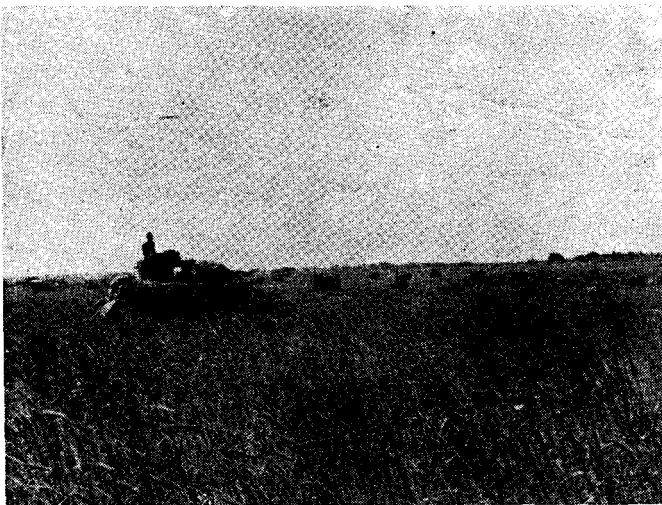
A páncélvadász — vadász-harckocsi — páncélozott, hernyótalpas, felül nyitott harckocsifajta, mely a beépített páncélelhárító fegyvereivel elsősorban ellenséges páncéljárművek ellen való. Célok hiányában alkalmazható esetleg páncélozott tűzfegyverek, helyi ellenállások kipörkölésére, egyes fajtáknál még légvédelemre is. A beépített fegyvereken kívül géppisztolyokkal, esetleg golyószóróval is felszereltek a kezelői.

Tömeges páncélos támadás ellen csak már jól előre megszervezett, begyakorolt páncélelhárító kötelékkel harcolhatunk eredményesen. Nem annyira a páncéltörő fegyverek számán, mint inkább az egyes kezelők kiváló kiképzésén, leleményességén, elszánt, bátor magatartásán van ilyenkor a hangsúly. A most zajló küzdelemben nem egyszer hallhatjuk, hogy egyes kiváló páncéltörő-fegyver-kezelők egymaguk több ellenséges harckocsit semmisítettek meg! De ezeknek a páncéltörő embereknek helyén is volt a szívük!...

Hogy a páncélos támadás sem térben, sem időben ne okozzon meglepetést: a hármas katonai alapigazságnak — felderítés, biztosítás, összeköttetés — hézagmentesen kell működnie. Nagy viszonylatban itt kiváló szolgálatot tesz a repülő. Minél kisebb a kötelék, annál inkább kerül sor a személyes figyelésre. A „páncéltörő” egyszerű, világos, félreérthetetlen jel legyen, melyre mindenki tudja azonnal a kötelességét. Igen jól bevált német eszköz egy különleges jelzőtöltény — az a bizonyos „csillagos” rakéta, — melyet csak ellenséges páncéltámadásnál szabad kilőni: felfelé és hátra! Mert mindig az késik el a páncélelhárítással, aki hátrább van, az elől lévők már úgyszólván saját bőrükön érzik az ellenséges páncélosok meglepetését!

Természetesen lesznek a támadás folyamán olyan ellenséges páncéljárművek, melyeket vagy az elégtelen célzás, vagy a páncéljárművek jó terepkihasználása, esetleg különösen vastag páncélzata miatt nem tudunk kilőni, ezek a csapat közelébe érnek.

Leküzdésükre a lángszóró, szerencsés esetekben — jó rejtőzési viszonyok — a lángkézigránát szolgál. A lángkézigránát az üzemanyagtartályra hat és találat

Német páncélosok tömeges támadása.

Szétlőtt angol harckocsik Líbiában.

esetén pillanatok alatt lángba borítja az ellenséges páncélművet. De a rendes kézigránát is elvégzi ezt a feladatot...

Maga az a tény, hogy a harckocsik bizonyos terep-akadályokat nem tudnak leküzdeni: már bizonyos páncélvédelmet nyújt! Mocsarak, nagyobb meredek partú vizek, különösen sűrű aljfasodás, nagy hó, horhosok, vizmosások; mind akadályozhatják a páncélosokat. Akárcsak az üzemanyag — benzin, olaj — hiány, amely a legmerészebb páncélos előretörésnek is gátat állíthat. Ilyenkor tehetetlenül álló céltáblák lesznek a páncélművek.

Páncéelhárító eszköz még a bombázó (zuhanóbombázó) repülő is. Működésüket korábbi cikkünkben már ismertettük.

Minden páncélvédelemnek bizonyos mélységét kell adnunk, mert hisz a harckocsik is több hullámban támadnak. Amelyik keresztül jutott a saját gyalogság első vonalain, azt hátrább kell páncéelhárítással fogadni! Így lesz a páncélvédelem fokozódóan erősebb fegyverek sorozata, de lesz mozgó páncéelhárító fegyver is: főleg páncélvadászok. Ezeket aztán a felismert harckocsi támadás súlyterületére tolhatjuk, azaz oda, ahonnan a legtöbb harckocsi jön!

Igen fontos elhárító tényező a mély lövészgödörökbe való húzódás. Nem egy harctéri példa igazolja, hogy gyakran közvetlenül a lövészgödör fölött — illetőleg az abban meghúzódó csatárok fölött — dühörögtek át az ellenséges harckocsik anélkül, hogy a lövészgödörben rejtőzőknek hajaszála is meggömbült volna!

A helyesen telepített aknazár is jó eszköz a harc-

kocsik ellen. Ezeket az aknazárat ott kell telepíteni, ahol az ellenség a legnagyobb valószínűség szerint majd áthalad. Telepíthetjük sor-alakban, terület-zárást is alkalmazhatunk. Nagy területet folt-zárással aknazunk alá, azaz csak egyes helyeken — foltszerűen — telepítjük az aknazárt. Minden akna tűzzel is pásztázható legyen, hogy az ellenség ne tudja bántatlanul felszedni. Bizonyos időpontban robbantható akna nagy meglepetést okozhat az ellenségnek. Vegyes — éles és leplező-akna — telepítésével is csökkenthetjük az ellenség gyors előnyomulását. A felszedéssel sok idő telik el!

A műszaki zárok aknáit minden hadsereg féltett hadititkai. Tény, hogy a magyar aknarendszer kiváló és igen leleményes szerkesztés.

A páncéltörő fegyverek lövedéke nagy kezdősebességű — korszerű fegyvereknél 1000 méter 1 másodperc alatt — általában 3—4 centiméter, vagy 8—10 centiméter űrméretű. Tűzgyorsaságuk igen nagy, egyes fegyverek átütőereje a mai korszerű páncélvastagságot is legyőzi, pedig az a 3—4 centimétert is meghaladhatja.

Az előzőekben említett lángszóró 30—40 méteres több ezer fok melegű lángsugara — találat esetén — egyszerűsmindekkorra harc képtelenné teszi a páncélmű kezelőit. Aki nem tud azonnal kiugrani: el ég!

A korszerű páncéelhárító fegyverek egyik legérdekesebb fajtája, a terepjáró páncélvadász.

Hernyőszerkezete biztosítja részére a terepen való gyors és biztos közlekedést, mert a hernyóláncnak sokkal nagyobb a tereppel érintkező része, mint a gumikerekeknek. Ez eredményezi a kedvezőbb súlyeloszlást, mert a kerék bizonyos nagyságú részére sokkal nagyobb

— a gép elpusztul, a hősi lélek győz —

Szovjet páncélgépkocsi.

nyomás nehezedik, mint a nagyobb terjedelmű hernyólánc ugyanakkora darabjára. Sokkal jobb lesz tehát a terepjárás, mert nincs „elsüllyedés” oly mértékben, mint a kerekes járműveknél.

Mivel a hernyólánc több kisebb részből áll, felveheti a terep alakját, abba belekapaszkodhat, mintegy maga elé fekteti a biztos pályát: magát a láncot!

A páncélvadász lövege is álló helyzetből tüzel, ugyanúgy, mint a rohamtüzérség. Mi ez?

A gyalogság legnagyobb nehézsége közvetlenül roham előtt van, mikor a tüzérség már nem tudja támogatni anélkül, hogy ne veszélyeztetné a saját embereket, de a gyalogság még nincs olyan közel az ellenséghez, hogy egy ugrással elérhetné. Arról a bizonyos „utolsó” 200—300 méterről van szó! Pedig most volna igazán jó legalább egy löveg, mely a most már biztosan kilőhető célokat tűz alá venné! Erre való a rohamágyú!

Első pillantásra olyan, mint a harckocsi, pedig egyáltalán nem az! Páncélozott, hernyóalpakon gördülő löveg, mely úgy működik, mint a tüzérség.

Lángszóróval felgyújtott szovjet páncélgépkocsi.

A rohamágyú igyekszik rejtőzve megközelíteni a saját gyalogság elől lévő részeit — ezért is olyan alacsony felépítésű! — ott lehetőleg rejtve — szerencsés esetben fedve — megáll. Kiugrik belőle a figyelő, aki a gyalogság első vonalaiba kúszik és az általa felderített céloknak megfelelő helyre rendeli a löveget. Az villámgyorsan tüzelőállásba hajt és megnyitja pontos tüzét.

A gyalogság illetéknéppeni támogatásán kívül páncélelhárításra is — mint mozgó tartalék — kiválóan alkalmas.

Nagy előnye a gépkocsira szerelt régebbi lövegfajtákkal szemben, hogy alacsony, jobb terepjáró, páncélozott, tehát nem érzékeny a gyalogsági tüzre. A jobb áttekintés érdekében nem az egész tetőzet páncél, hanem csak egyszerű lövegpajzs védi a kezelőket a fő-támadási irányból, vagyis, előlről. De van teljesen páncélozott tetejű rohamlöveg is.

*

Összegezve az elmondottakat, láthatjuk, hogy a páncélelhárítás igen nagy horderejű kérdés. A gyalogsági kisebb egységek — század — felszerelésében megtaláljuk a nehézpuskát, korszerű zászlóaljnál és ezrednél lehetőleg gépvontatású páncéltörő ágyú és nehéz géppuska is van, a seregtestek páncélvédelmét gépágyúk, könnyű lövegek látják el.

Különleges védőeszköz az aknazár, a lángszóró és a lángkézigránát.

Jó szolgálatokat tesz a zuhanóbombázó repülőgép is.

Korszerű újítás a páncélvadász és rohamlöveg, melyek mind arra hivatottak, hogy meggátolják a harckocsik támadását.

Mindezek csak műszaki eszközök. A páncélvédelem lelkét, igazi gerincét a páncélelhárító fegyvereket kezelő harcosok képezik! Hidegvérrel, nyugodtan bevárni ellenséges páncélos tömegeket csak azok tudnak, akiknek elsőrangú kiképzésükön, biztos fegyvereiken kívül, a szívük is a helyén van!...

Tolnay Lajos vkb. százados.

Csendőrfényképek.

Írta: CSORDÁS ANDRÁS alhadnagy.

Néhány volt bajtársamat óhajtom bemutatni. Előre bocsátom, a történetek nem tanulságosak, különös érdekességük sincs, csupán rövidlélegzetű könnyű szórajzoztatás a céljuk.

I.

GÓHN JÁNOS próbacsendőr:

Erdély szülőtte, szászrégenkörnyéki szász fiú volt. Szobrászművészek olyasféle alakról mintázhatták valamikor Góliát szobrát, mint ő, 208 cm magas, ehhez arányos, hatalmas termetű keze, lába, feje óriásnak tünt. Ugyancsak zavarban voltak a kassai pótszárnyál, mikor ott 1906 őszén felszerelték. A becsült készletben bizony semmit, de semmit sem találtak nekivalót. A legnagyobb köpeny is csak a térdéig ért. Zubbonyt, nadrágot, csizmát pedig egyetlenegy sem tudott magára húzni, mind kicsi és szűk volt neki. Teljesen új ruházatot kellett tehát csináltatni, kalapot, sőt még puskaszíjat is úgy kellett a részére külön rendelni.

Én 1907. év kora tavaszán találkoztam vele Szepes megyében, a korompavasgyári őrsön. A vasgyárban akkor kb. 250 oláh munkás sztrájkolt és ez alkalomból az őrs megerősítésére 30 csendőrt vezényeltek. Ezek között voltam én is a káposztafalvai őrsről. Mikor megérkeztünk, csak az őrsparancsnok volt ott-hon, egy Kopolovics Károly nevű őrmester. Az őrsbeli csendőrök mind kint voltak szolgálatban. Az őrsparancsnok a megérkezetteket az őrsbeliek mellé akarta beosztani, ezért fokozatosan berendelte őket a gyártelepről. Elsőnek a Király—Góhn-féle járőr érkezett be: egy feltűnően alacsony — 158—160 cm — csendőr, címzetes őrsvezető jv. és Góhn prb. cső. mint jt. Olvasóimra bízom elképzelni, hogy nézett ki a járőr két tagja egymás mellett. A jv. még az akkori hosszú Kropacsek-féle szuronnal felszerelt puskával együtt is alig ért fel a járőrtársa álláig.

A véletlen úgy hozta magával, hogy később az őrsparancsnok Góhnt és engem vitt magával egy járőrbe. A bányatelepen, a munkásbarakkok körül portyáztunk. Az egyik barakkból, ahol éppen a sztrájkoló oláh munkások laktak, nagy láрма hallatszott. Góhn jól beszélt oláhuul is és így megértette, hogy ott alapos izgatás folyik a gyár vezetősége ellen, mert állítólag valami járandóságukat nem adták ki nekik. Góhn tájékoztatta az őrsparancsnokot, hogy miről folyik a szó. Az őrsparancsnok nem gondolkozott sokat, hanem belökte a barakk ajtaját és hatalmas, döngő hangon csendet parancsolt. Az így kinyitott ajtón keresztül láttam a barakk belsejét. Kb. 40 m hosszú, 10 m széles és 3 m magas helyiség volt. A két átellenes oldalon, valamint a közepén fejjel egymásnak két sorban fapricscsek, a sorok között egy-egy m széles szabad út. Az őrsparancsnok Góhn által tolmácsolva, felhívta a bentlevőket, hogyha van közöttük valami vezetőféle, az lépjen elő. Elő is lépett két munkás, mint a többiek szószólója. Ezeket felszólította, hogy jöjjenek velünk a gyári irodába. Egyikük sem volt hajlandó jönni, sőt, amikor a többiek meghallották, hogy vezetőiket el akarjuk vinni, akkor tört ki csak igazán a láрма. Én az egészből egy szót sem értettem, csak csendes szemlélője és hallgatója voltam. Nem úgy azonban Góhn János. Ő egy kis ideig csendesen vitakozott a két vezetővel, úgy látszik, meg akarta őket valamiről győzni, de biz' a

szóval semmire sem ment. Ekkor következett az, amit az életben sohasem felejték el, ha bármeddig élnek is. Én még soha, sem azelőtt, sem azóta olyan emberi hangot nem hallottam, mint akkor. A halálra sebzett havasi medve ordítása lehet ahhoz hasonló, bár azt sem hallottam sohasem. Góhn ordította el magát. De már ezzel egyidejűleg meg is ragadta a hozzá legközelebb eső oláht, jobbkézzel összemarkolta mellén a ruhát, fel-emelte és fél kézzel magas ívben olyan erővel dobta a többiek közé, hogy az beesett egészen az átellenes oldalon, tőlünk mintegy 7—8 m távolságra levő negyedik sor priccse és útjában mindenkit levert a lábáról. Ha a sístergős Istennyila csapott volna le, azt sem követthette volna nagyobb csend, mint amilyen erre következett. Ekkor Góhn valami olyasfélét parancsolhatott a két vezetőnek, hogy előre, mert azok szó nélkül előre léptek és most már szelíd engedelmesen jöttek velünk a bányairodába.

Hogy ott azután mi történt, nem tudom, mert a két embert otthagytuk az összpontosított erők ideiglenes parancsnokánál, az iglói őrs- és járásparancsnoknál.

Góhnt a vezénylés megszűnte után többé nem láttam, csak később hallottam, hogy még próbacsendőr korában leszerelt, gazda nélkül hagyva a legalább 48—50-es lábbelijét és 63-as kalapját...

II.

BOGÁR JÓZSEF csendőr:

Amikor megismertem, — 1906 telén — még csendőr volt az iglói őrsön. A legközelebbi őszön pedig már együtt voltunk vele altiszti iskolában (ma őrsparancsnok-iskola). Ő volt a tanfolyam tréfamestere. Magas, derék, kissé szeplős, vöröshajú, bajuszú ember, a legjobb, leghűségesebb bajtárs, akit valaha ismertem. Igen jó csendőrnek kellett lennie, mert kedvence volt a messzekörnyéken híres Kovács Fülöp akkori iglói volt őrs- és járásparancsnoknak. Bizony, kedves szakasparancsnok bajtársaim, az akkori járás- (ma szakasz-) parancsnokok még őrsparancsnokok is voltak.

Ez a Kovács Fülöp járásőrmester minden tekintetben kiváló ember volt. Katonás, szigorú, de vajszívű előljáró. Gyönyörű kézírása volt, ami az akkori írógéptelen világban szintén sokat számított és kitűnően fogalmazott is. Csendőrnek is mintacsendőr. Intelligenciája révén még a meglehetősen zárt szepesi úri körökben is szívesen fogadott vendég volt. Csak egy gyengéje volt, már amennyiben ezt gyengének lehet nevezni: szinte a betegességig túlhajtott rend- és tisztaságszeretet. Irodája olyan volt, mint a patika. Padlója hófehér. Ő maga takarította, oda senkinek sem volt szabad bemenni. Ha járőrök jöttek jelentkezni, csak bekopogtak, ő kijött és úgy fogadta a jelentkezést. Ha szolgálatba ment, kiadta a szolgálati könyvet, szolgálati — akkor őrjárat — lapokat, a vettemezőt és iktatót, pénzt hagyott ki a sajátjából, hogy a pénztárba ne kelljen benyúlni és az őrsiroda kulcsát a pénztárkulccsal együtt hétpecsétes borítékban hagyta hátra, szigorúan megparancsolva, hogy csak akkor szabad az irodát felnyitni, ha szemlélő előljáró jön.

Amint mondtam, Bogár csendőr a kedvence volt neki. Ez abban is megnyilvánult, hogy amikor a városba ment, bár kínos csinnal és tisztasággal öltözött, egyedül Bogárt tüntette ki azzal, hogy a fedett kapualjban még egyszer végignézze az amúgy is ragyogó tisztaságú cipőjét, ruháját. Ha elhangzott a kiáltás, hogy: —

Bogá-á-á-r! — ez már kefével a kezében futott hangos „Parancs!” szóval jelentkezve. — „Legyen szíves, fiam, nézzen körül és egy kicsit kefélje meg a ruhámat!” — hangzott rendesen a kérészerű parancs és csak azután ment a városba, ha már Bogár is rendben találta az öltözékét.

Volt akkor az őrsön egy Klein Pál nevű idős, zsidó csendőr, címzetes őrsvezető is. Nagy piperkőc volt, egészen a neveltségéig. Ő is felvette a járásőrmester szokását és valahányszor a városba ment, mindig Bogárt kérte meg, hogy nézze körül és a ruháját kefélje le. Bár Bogár kitűnő jó bajtárs volt, úgy látszik, már únta a sok fölös szívességeket, de nem akarta azokat egyenesen megtagadni, hanem bosszút forralt. Amikor Klein legközelebb ismét megkérte erre a szívességre, Bogár készséggel tett eleget és nagy szorgalommal kefélte meg a köpenyt, még a gallérját is felhajtotta, hogy ott is lekefélje. Ahogy a gallért felhajtotta, egyszerre csak úgy nyúlt oda, mintha valamit meg akarna fogni. Persze Klein is rögtön felfigyelt és megkérdezte, hogy mi volt az, mit fogott? Erre Bogár nagy ártatlan arccal, — csak a jó Isten a megmondhatója, honnan vette — egy tetűt mutatott fel, hogy ezt találta a gallér alatt. Klein csak elsápadt, hápogott, szólni nem tudott, majd szinte inkább letépve, mint levetve magáról a köpenyt, rohant vissza a legénységi szobába. Ott elkezdte apróra vizsgálni a köpenyt és mivel sem kívül, sem belül nem talált rajta és benne semmit, elkezdte a varrást fejteni és addig nem nyugodott, amíg a vadonatúj köpenyt teljesen szét nem fejtette, így győződve meg arról, hogy nincs benne több féreg. Arra persze még gondolni sem mert, vagy akart, hogy az a csendes, szolid Bogár csupa csínytevésből csempészte a tetűt gallérja alá.

Egy másik csínyjét is Klein rovására követte el Bogár a következő nyáron.

Amint már említettem, Klein igen nagy piperkőc volt. Mindig igen korán kelt csak azért, hogy bajuszát órákhosszán át kikötve tarthaassa. Két-három bajuszkötőt is tartott és egyet szolgálatban is mindig magával hordott. Ezt használta ki Bogár a csínytevésre. Klein szolgálati bajuszkötőjét bekente mézzel, megszáritotta és visszaakasztotta a helyére. A művelet nem igen tűnhetett fel, mert a bajuszkötő bizony már erősen magán viselte a mindenféle bajuszpedrők és kenőcsök nyomát.

A csattanó nem sokáig váratott magára. Kleint a következő napon rendes szolgálatba vezényelték egy Mudrony nevű fiatal csendőrrel. Azon a vidéken még nem igen volt sehol sem pihenőszoba, így a járőröknek a pihenőt a községi bírák lakásán kellett tartaniok. A lakások azonban a legtöbb helyen piszkos, bűzös, szellőzetlen odúk voltak, így a járőrök nyáron a legszívesebben csűrben, padláson, vagy esetleg a gyümölcsöskertekben pihentek. Klein is az utóbbit választotta, a bíró nagy szilvásában csinálva maguknak helyet, amikor a nagypihenőt reggel 4 óra tájban megkezdték. Bogár jól számított, mert Klein ezúttal nem tagadta meg szokását. Mielőtt lefeküdt volna, bajuszát nagy gonddal kikötötte és így tért pihenőre. Igen ám, de a nappal együtt felkeltek a különféle rovarok is, legyek, darazsak, méhek stb. Amint ezek észrevették a bajuszkötőn a nap melegétől olvadozni kezdő mézet, rajokban lepték el Klein bajuszkötős ajkát. Klein előbb csak úgy félálomban kezdte hessegetni a kellemetlenkedő rovarokat, de biz' ez semmit sem használt, mert ha tizet elkergetett, száz jött a helyére. Rövidesen fel is ébredt végérvényesen és sehogy sem tudta okát adni, hogy miért

zsongja úgy körül a rovarok légiója, amelyek ellen kétségbeesett hadonászással vívta közelharcát mindaddig, amíg a bajuszkötőt le nem vette az orra alól és el nem tette. Ott nyomban megfogadta, hogy ebben a kertben sem tart többé pihenőt, mert igen sok a légy és hasonló kellemetlen rovar.

Persze nagy volt a derűtség az őrsön, amikor Mudrony csendőr elmesélte a történetet, mert talán mondanom sem kell, hogy a dologba ő is bele volt avatva. Ő sem tudott ugyan aludni, mert figyelt, azután pedig már akkor sem tudott volna, ha akart volna, mert győrtö a nevetési inger annál inkább, mivel a nevetést vissza kellett fojtani és csak csendesen kuncoghatott a takarónak kinevezett ujjas vállgallér alatt...

Bogárnak még egy csínyjéről kell megemlékez-nem. Már altiszti iskolában voltunk Kassán, amikor ezt elkövette a változatosság kedvéért az én és még 4 társam rovására. Bogár igen jóévtágyú ember volt és bármilyen kiadós ebédet kaptunk is, ő mindig féléhesen kelt fel az asztaltól. A habart bableves pedig kivételes kedvence volt. Egy pénteki napon éppen az volt az ebéd és mákostészta. Hatan ültünk egy asztalnál és be volt osztva, hogy mindennap más kezdi a levesszedést. E napon Bogár a második volt. Amikor rákerült a sor, valamennyiünk legnagyobb megrökönyödésére egy kis kopasz egeret halászott ki a levesből. Persze nekünk rögtön elment az étvágyunk a levestől, de még a tész-tától is, amikor láttuk, hogy Bogár a legnagyobb lelki-nyugalommal, sőt valóságos kéjjel fogja az egeret, a tányérja mellé teszi és isteni gyönyörűséggel esik neki az egész tál levesnek. Szörnyen méltatlankodtunk mindnyájan, hogy hogy lehet valaki ennyire ízléstelen, mire Bogár mindnyájunk legnagyobb megbotránkozására felkapta az egeret és nevetve beleharapott. Nosza rövidesen kiderült, hogy az eger... cukorból volt, amit akkoriban 6 fillérért minden fűszeresboltban meg lehetett vásárolni. Rajtunk mulatott az egész étterem, mi pedig öten megrövidültünk, a megréféltak bosszúságával éhesen távoztunk az étteremből.

III.

RÁCZ PÁL csendőr:

Még most is magam előtt látom. Amolyan mokány kis magyar, nyírségi fiú volt. Amikor 1907. tavaszán a sárosmegyei tapolyhanusfalvai őrsre kerültem, az őrsparancsnokkal együtt mindössze csak hárman voltunk az őrsön: a parancsnok, én, — a helyettes — és Rác Pali, az örök járőrtárs.

Soha olyan szorgalmas embert még nem láttam, mint ő volt. Bármikor mentünk szolgálatba, neki mindig ott volt a járőrtáskájában egy-egy tankönyv és ha egy csöpp időnk volt, már nekikezdett tanulni. Tudott is ő minden paragrafust nagyszerűen, csak nem volt szabad félbeszakítani. Mihelyt egyszer félbeszakították, többé nem volt képes folytatni, hacsak újból előlről nem kezdte. De volt neki még egy nevezetes tulajdonsága, azaz kettő, de a másodikról később esik szó: kétségbe-ejtően szófukar volt. Képes volt egy 28 órás őrjáratot járőrvezetője mellett szóltanul végigportyázni. Ha szól-tak hozzá, csak igen, vagy nem, sok esetben csak egy hümmetés, vagy egy-egy vállrántás volt a felelet.

Legelső alkalommal voltam kivezényelve rendes szolgálatra. Minthogy ő már akkor közel egy éve volt az őrsön, úgy képzeltem, hogy a csendes portyázgatás

közben beszélgetve, sok hasznos dolgot fogok majd tőle megtudni, amit majd később a szolgálat javára értékesíthetek. Ahogy kiértünk az őrsállomáshelyről, hozzákezdttem a kérdezősködéshez. Legnagyobb meglepetésemre az én Rác Pali bajtársam minden kérdésemre igen kurtán-furcsán nem tudom, nem ismeremmel válaszolgatott. Azt is tapasztaltam, hogy bár már egy éve él ott a tótok, illetve tótul beszélő ruszinok között, egy árva szót sem tud azok nyelvén. Meg is mondtam neki ott mindjárt a véleményemet helyi-, személyi- és nyelvismereteiről, amire ő válaszul egy szót sem szólt, hanem jött mellettem egész délután hangtalanul. Ha valahol csak egy negyedórára is leültünk, vette a könyvet és magolt-magolt szüntelenül. Tudomásul kellett vennem, hogy nem akar társalogni és azt is, hogy itt bizony csak magamra támaszkodva kell hozzálátnom a hasznos ismeretek szerzéséhez. Így érkeztünk el este 9 óra tájban Lőrincvágása, — tótul Vavrinyec — községbe. Ez a község a hegy körül, melynek tövében feküdt, az úton 7 $\frac{1}{2}$ km-re volt a következő tereptárgytól — Remenye községtől, ahova a nagypihenő volt előírva — de az erdőborította hegyen keresztül csak 4 km-re volt... azaz lett volna.

Mikor Lőrincvágáson elvégeztük a dolgunkat, már elmúlt 10 óra. Elköszöntünk az éjjeli őrtől, azután én indulni akartam a jóval hosszabb, de biztos úton Remenye felé. Rác Pali azonban váratlanul megszólalt, hogy menjünk a hegyen keresztül, arra sokkal rövidebb az út. Nem volt semmi okom ellentmondani, gondoltam — az előírásnak sem véték vele, ha nem ragaszkodom pontosan a rendes közlekedési útvonalhoz. Beleegyeztem hát, de óvatosságból megkérdeztem, hogy aztán Pali, tudod-e az utat? Már hogyan tudnám, — válaszolt Pali nagy önérzetesen. Megnyugodtam és elindultunk fel a hegynek. A vezetést Palira bízam. Baktattunk már talán több mint egy órája mindig felfelé. Egyszer már kezdett nekem a dolog gyanus lenni, megkérdeztem Palit: — „Te, nem tévedtünk mi el? — Dehogy tévedtünk — feleli ő, — mindjárt Remenyén leszünk. Tényleg egy kis idő múlva halljuk is már az éjjeli őrtülkölését. Na, hála Istennek, célnál vagyunk, mondom és a hang irányába tartottunk. Nemsokára házak körvonalai bontakoztak ki a sötétségből — itt a község. Portyáztatunk; nem tűnt fel semmi, mert hiszen ezek a felsősárosi tót községek úgy hasonlítanak egymáshoz, mint a tojások. Kisvártatva jön velünk szembe az éjjeli őr. — „Hát az urak visszajöttek?“ — kérdi. Rosszat kezdtem sejteni. Megkérdem tőle, hogy érti azt, hogy „vissza“, hát melyik község ez?“ — „Tá Vavrinyec proszim peknye“ — (Hát Lőrincvágása kérem szépen) feleli az éjjeli őr nagy vigyorogva. Ekkor érttem meg; hogy visszakerültünk oda, ahonnan elindultunk. — No Pali, mit szólsz hozzá, — kérdem Rácot. — Csak hümmögött, a vállát rángatta, de nem szólt semmit. Nézem az órát, $\frac{3}{4}$ 12. Most már csakugyan nem akartam az idővesztés miatt sem a hosszabb úton menni, ezért megkértem az éjjeli őrt, hogy vezessen el bennünket egy darabig, amíg a Remenye felé vezető ösvényre érünk. Pár száz méteres út után egy, a sötétben szinte világító kis erdei útra értünk. Itt az éjjeli őr megmagyarázta, hogy csak ezen az úton menjünk egyenesen, sehol le ne térjünk róla, nemsokára Remenyére érünk. Pár cigaretta adtam neki, megköszöntem a szívességét és útnak indultunk. Az ösvény vezetett bennünket, nyugodtan haladtunk, én elől, Pali utánam. Egyszer valami külö-

nös neszre lettem figyelmes. A síri csendben tisztán hallani véltem, hogy valaki horkol a közelünkben. Megálltam hallgatózni, azt gondoltam, hogy valakit az éjszaka az erdőben ért és most itt alszik valahol. Rác is megállt mögöttem pár lépésnyire. A horkolás egyre hallatszott és pedig éppen arról, ahol Pali állt. Közzelebb lépek hozzá, gyufát gyujtok, hát a legnagyobb meglepetésemre azt veszem észre, hogy a horkolás Palitól ered, aki ott, álló helyében mélyen alszik. Kíváncsi voltam, hogyha már ösztönösen megállt, vajjon induláskor felébred-e. Óvatosan, csendben indultam és szinte velem egy pillanatban ő is megindult anélkül, hogy akár az alvást, akár a horkolást félbenhagyta volna.

Mit szaporítsam a szót, Rác Pali az igazak álmát aludta még akkor is, amikor egy már ismét igen hosszúnak látszó menet után az ösvény irányából kakaskukorékolást hallottam. Megkönnyebbülten lélegzettem fel, hogy végre Remenyére értünk és pihenhetünk, mert mi tagadás, igen fáradtnak éreztem magam. Nemsokára gyenge fény csillant meg előttem és kis idő múlva láttam, hogy az egy ház ablakából kiszűrő lámpafény. Egyenesen odatartottam. Az ablakon keresztül láttam, hogy egy férfi tesz-vesz a szobában. Bezörgettem és első dolgom volt megkérdezni, hogy hol járunk, melyik község ez? — „Vavrinyec, proszim peknye.“ (Lőrincvágása kérem szépen) — hangzott a felelet. — Mintha hideg zuhanyt zúdítottak volna rám, úgy hatott a válasz. Sehogysem igen hasonlított az imádsághoz, ami kiszaladt a számon. Hajnali fél háromkor ismét ott voltunk most már másodszor, ahonnan 4 órával ezelőtt elindultunk. Leültünk, elszívtunk egy cigarettát és azután neki-vágtunk most már az úton Remenye felé, ahova 5 órára szerencsésen megérkeztünk. Persze a nagypihenőből csak kispihenő lett. Rác Pali nem bánta, mert ő kialudta magát, de én alaposan el voltam fáradva, mikor bevonultunk.

IV.

KONCSÁG MIHÁLY csendőr:

Az ősmagyarokra emlékeztető, karvaly orrú, nagy, fekete, szárcsa bajuszú, erdélyi fiú volt. Végtelenül csendes, bárány szelíd, türelmes, sodrából soha ki nem hozható ember. Nagy, diónyi fekete szemei úgy ragyogtak, mint Szent János-bogarak a nyári éjszakában. Ha levetkőzött mosdani, akkor lehetett látni, hogy karjai olyanok, mint a hajókötel. Csupa izom és semmi hús. Bártfán szolgált, amikor én 1909 augusztusában odakerültem, mint másodaltiszt.

Amikor az ottani őrsről első szolgálatba mentem, őt vittem magammal járőrtársként. Egy nyári őrjáratba mentünk, amelynek az volt a nevezetessége, hogy 27 km-en keresztül egyetlen tereptárgy nem volt, egy hegyléc gerincén vitt végig az utunk és az egész idő alatt erdőben járva, csak néhány szénégetővel és fát fuvarozó tóttal találkoztunk. A 27 km-es úton mindössze egy lakatlan erdőórház volt. Itt pihentünk egy kicsit, azután folytattuk utunkat az őrjárat tulsó végén majdnem egyrakáson levő 5 tereptárgyunk felé. Amint bándukolunk, egyszer csak nagy „Gyüa! gyüa!“ kiáltozás hallunk. Kierünk az előttünk volt kis útkanyarból, látjuk, hogy 5 ember erőlködik, kiabál, egy farönkötszállító kocsit körül. Amint odaérünk, látjuk, hogy egy hatalmas, 10—12 m hosszú, kb. 90—100 cm átmérőjű tölgyrönk van felkötözve egy szekér aljára, mely ketté volt választva. A szekér első része egy mély kátyuban,

az eléje fogott 2 kis mokány hegyi ló sehogysem bírja a szekereket a kátyuból kirántani, bár 4 ember a tengelyt rudakkal emelve iparkodik nekik segíteni.

Koncság pár pillanatig nézte a küzködő embereket és lovakat, azután hozzám fordult. Ideadta a magáról levetett fegyverzetét, szerelvényét, azután megkért, hogy mivel ő nem tud tótul, én tolmácsoljam az embereknek a következő utasítást: Ő majd felemeli a szekér kátyuba fulladt részét, az embereknek csak arra legyen gondjuk, hogy amikor azt mondja: „No most!”, azok a lovakat indítsák és úgy irányítsák, hogy a kátyú a szekér hátsó végénél már a két kerék közé essék. Én ezt el is mondtam az embereknek, akik bár kétkedve néztek az aránylag nyurga Koncságra, fogadták, hogy úgy csinálnak, ahogy ő mondta.

Ekkor Koncság terpeszállásban odaállt háttal a kátyúban levő tengely végéhez, két kezét hátul összekulcsolta és addig ereszkedett lassan mind mélyebbre, amíg a tengelyvégét elérte. Ezt a tenyerébe fektette és azután elkezdte lassan emelni az egy emberre roppant nagy terhet jelentő súlyt. Amikor odáig emelkedett, hogy már a kerék a kátyú fölött volt, megszólalt: „No most!” De a mi tótjaink bizony elfelejtették a lovakat indítani, hanem csak tátott szájjal, szótlánul bámulták Koncságot, aki minden látható megerőltetés nélkül rendületlenül tartotta a kátyúból kiemelt szekeret, amelyet a 4 tót rudak segítségével sem tudott megmozdítani. Ámultukból csak akkor tértek magukhoz, amikor én figyelmeztettem őket, hogy induljanak már. Megvallom, egy kicsit én is megkéstem a figyelmeztetéssel, mert nekem is elállt szemem-szám, amikor láttam, hogy Koncság mit művel. A kis mokány lovak azután már minden különösebb megerőltetés nélkül vitték tovább a rönköt, nyomukban a még mindig „Pre Panye Bozse” (Olyasféle, mint magyarul „az Istenért” csodálkozó szó) szavakat hajtogatva ballagó tótokkal.

Híre is futott a dolognak Bártfán hamarosan és a kis városban ezentúl az emberek olyan félelemmel vegyes tisztelettel tekintettek Koncságra, mint valami természetfölötti lényre. Ha találkoztak vele, már messziről megsüvegelték, de az útjából egy kicsit ki is tértek.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Gyilkossági eset kiderítése.

Beküldte: KERESZTES JÁNOS tiszthelyettes (Miskolc).

A sziráki csendőrőrs 1939. július 10-én 9 óra 30 perckor a miskolci nyomozó alosztályparancsnoksághoz távbeszélőn jelentette, hogy az őrséhez tartozó Vanyarc községben Szeleczi József * községi bírót folyó hó 9-én — vasárnap — 17 órakor a lakása kamrájában, összezúzott fejjel, holtan találta meg a családja.

Az alosztályparancsnok úr az eset nyomozására Danyi Sándor tiszthelyettes helyszínelővel és Ravasz Lajos csendőrrel engemet vezényelt ki. A helyszínre 14 órakor érkezünk meg. Ott találtuk az őrs minden tagját, akik kikerdezésekkel foglalkoztak és várták a bíróság kiszállását.

Megérkezésünk után az őrsparancsnok tájékoztattott az elhalt családi és életkörülményeiről. Elmondotta, hogy egy évvel ezelőtt választották meg községi bírónak, aki hivatalát lelkiismeretesen és igazságosan töltötte be, ezért a községben mindenki szerette és becsülte. A közigazgatási hatóság is a legnagyobb megelégedéssel volt vele szemben. Legutóbb az országgyűlési képviselőválasztások alatt, mint a Magyar Elet Pártjának lelkes tagja tevékenykedett s ezért a községben több politikai ellenséget szerzett magának. A közvélemény, de a hatóság is, a bűncselekmény háttérében ezt sejtí s ezért mindenfelé nagy az érdeklődés az eset iránt. Közölte azt is az őrsparancsnok, hogy a bűncselekmény elkövetésének napján a bíró egyedül tartózkodott odahaza, mert a felesége Balassagyarmaton járt, míg a fia az édesanyja elé ment a vasutállomásra. A bűncselekményt anya és fia fedezték fel, midőn a vasutállomásról visszatértek.

Vanyarc község lakossága mintegy 1000 lelket számlál. Szlovák származású, összetartó és zárkózott természetű nép. A községben a házak szétszórta épültek. A bíró lakása a község végén fekszik, ahol az utca mindenkor néptelen és a szomszédos házak felé a fák a kilátást eltakarják. A kamra, amelyben az elhalt feküdt, udvarra nyíló ajtóval, a lakással egybe van építve. Az ajtón belépve, azzal szemben, hanyattfekve, lábbal az ajtó felé egy ponyvából készült fekhelyen feküdt a bíró holtteste. A fejetetején négy ujjnyi repedés, a jobb halántékon tenyérnyi nagyságban a koponya és a homlokcsont betörve, a jobb szeme ki volt folyva.

A helyszíneléskor a hulla lába között egy 16-os lankaszter vadásztöltényt találtunk. A fejrész alatt, a vértócsában, egy vadászpuska csövéből letörött összekapcsoló vasat találtunk. A holttest ruháján és körülötte a földön, 7 darab házilag készült futósörét volt széjjel szóródva. A kamra sarkában, egy nyitott ládában, 1 darab 16-os lankaszter töltényt találtunk, amelyből a sörét hiányzott. Mind a két töltény gyutacsán látszott az ütőszeg becsapódása, de a töltények nem sülték el. A kamra falán, különösen a hulla fejrésze felé, sűrű vérfröccsenések voltak. Dulakodásnak a legkisebb nyoma sem látszott.

Megállapítás tárgyává tettük az elhalt szokásait. Megtudtuk, hogy az elhalt szabad idejében a kamra földjére leterített ponyván szokott aludni és ebből, valamint a helyszíni adatokból azt a következtetést vontuk le, hogy a tettes az áldozatot alvás közben lepte meg. A tettes áldozatát előbb agyon akarta löni, de mivel a töltények nem sülték el, a puskával az áldozata fejét zúzta össze. Az ütések következtében a puska eltörhetett, amit bizonyított a vértócsában talált puska alkatrész és a puskacsőből kiesett töltények. A ládában talált töltény, amelyből a sörétek kiperegtek, azt bizonyította, hogy a tettes a puskacsővel is ütötte az áldozatát és a töltény a lendület következtében esett a távolabbi helyre.

Mind a két töltény házilag vagdalt kisebb-nagyobb ólomdarabokkal volt megtöltve. Ilyen töltényeket rendszerint orvvadászok szoktak használni, akikből elég bőven akadt a községben.

Mind a két töltény házilag vagdalt kisebb-nagyobb ólomdarabokkal volt megtöltve. Ilyen töltényeket rendszerint orvvadászok szoktak használni, akikből elég bőven akadt a községben.

Ezek a megállapításaink, illetve következtetéseink képezték a nyomozás kiinduló pontját.

Az elkövetési időpont megállapítására irányuló kérdéseinkre az áldozat fia — ifj. Szeleczi József 20 éves legény — előadta, hogy ő délben indult el a Nógrád-kövesdi állomásra édesanyja elé, amikor apja is segített a lovakat befogni és azt mondotta, hogy délután a határba megy a búzaföldeket megnézni. Ezt megelőzőleg, még délelőtt édesapja elküldte a kisbíróhoz, hogy az keltse fel 1/215 órakor a lakásán, mert ebéd után le akar feküdni. Anyjával 17 óra tájban érkeztek haza,

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

amikor is atyját a kamrában halva találták. Az áldozat felesége, a fiával egybehangzóan adta elő a történeteket.

A kisbíró igazolta, hogy 1/215 órákor — a meghagyás szerint — megjelent a bíró udvarában és a bírónak kiáltott is, de választ sehonnan nem kapott. Ezután megnézte a szénacsúrt, hogy nem alszik-e ott a bíró, de mert ott sem találta és a lakás, valamint az istálló és kamra ajtót bezárva látta, az udvarból eltávozott.

A nyomozás során akadt három tanu is, akik 13, 1/215 és 15 órákor látták a bírót a községben és a lakásán, ezek közül kettő állította, hogy beszélt is a bíróval. Az elkövetési időpontot ezek szerint 15—17 óra közötti időben valószínűsítettük.

A bíró családi életére vonatkozólag senki nem mondott rosszat, egyedüli örököse 20 éves fia volt, akit jó gyermeknek ismertek a községben.

A nyomozást abból a feltevésből kiindulva vezettük be, hogy a gyilkost az orvvadászok és tiltott fegyverviselők, valamint a bíró haragosai között kell keresni. Elsősorban tehát ezek felkutatásához láttunk. A gyanú Gálos Márton napszámos vanyarci lakos körül sűrűsödött leginkább, aki többszörösen büntetett előéletű, alattomos, iszákos, bosszúálló ember és emellett szendélyes orvvadász volt. Ravasz viselkedése miatt a bíró többször tett ellene feljelentést és ezért haragudott a bíróra. A tavasszal pedig, amikor katonának bevonult, azt üzente a bírónak, hogy csak addig él, amíg ő leszerel és haza megy. Gálos Márton a kérdéses időre nem tudott alibit igazolni; a gyanút pedig még az is fokozta, hogy Gálost vasárnap délután 16 óra tájban a bíró lakása körül látták járkálni. Azt is megállapítottuk, hogy Gálosnak egy kétsövű 16-os lankaszter vadászpuskája van, amivel orvvadászni szokott.

A gyanú alapján Gálos Mártonnál házkutatást tartottunk, amely nem járt eredménnyel. Kikérdezés alá vettük, de tagadta a cselekmény elkövetését és a vadászpuskáját sem volt hajlandó előadni. Végül is a vadászpuskáját előadta, amely ép állapotban volt, így csupán az alibi tisztázatlansága miatt maradt az őrizetünkben.

Gálos Mártonnak azonban más irányban igen jó hasznát vettük. Bemondása alapján elindulhattunk az orvvadászok felgöngyölítésére, amitől az eredményt vártuk. A nyomozás negyedik napján, amikor a tizennyolcadik orvvadász kikérdezésénél tartottunk és 11 eltitkolt vadászpuska volt az őrizetünkben, Halas Gerő uradalmi gépészkovács kikérdezésére került a sor, aki az engedély nélkül tartott vadászpuskáját nem adta elő és annak létezését is letagadta. Amikor azonban a helyszínen talált puskaalkatrészt felmutattam azzal, hogy az az ő puskájáról törött le és mert a puskáját nem tudja előadni, gyilkosság gyanúja miatt őrizet alá veszem, Halas beismerte, hogy az alkatrész tényleg az ő kétsövű 16-os vadászpuskájáról származik, de a puskát nem tudja előadni, mert a határban tartotta és ismeretlen tettes ellopta a rejtkehelyéről. Halas előadásának nem adtunk hitelt és őrizetben tartottuk, aki végül is előadta, hogy puskáját nem lopták el tőle, hanem azt a bíró fiának — ifj. Szelezcki Józsefnek július 1-én kölcsön adta vadászat céljára.

A nyomozás azután a bíró fia ellen irányult, aki először tagadta, hogy édesapját ő gyilkolta volna meg. A kölcsönkért puskára vonatkozólag azt mondotta, hogy arra vadászat céljából volt szüksége. A puska a kertben a szalma között van elrejtve. A szalmát átnéztük, de a puskát nem találtuk ott, mire a gyanúsított kijelentette, hogy azt valaki ellopta onnan. Számon kértem, hogy ki

tudott a puska rejtkehelyéről. A gyanúsított himezett-hámozott, majd azt adta elő, hogy a kölcsönkért puskával Gálos Márton gyilkolta meg az apját az ő felbujtására. Gálos Márton továbbra is tagadta a gyilkosság elkövetését és miután a gyanúsítottnak a felbujtás körülményeire vonatkozó előadása valószínűtlenül és zavarosan hangzott, a bíró lakásán házkutatást tartottunk. A kutatás során előkerült a bíró fiának ünneplő ruházata, amelyen fröccsent vérnyomokat fedeztünk fel. Ezután alaposná vált az a gyanú, hogy a bírót a fia a délelőtti folyamán gyilkolta meg. Újból kikérdeztem azokat a tanukat, akik azt állították, hogy délután látták illetve beszéltek a bíróval. A kikérdezés során kiderült, hogy az egyik tanu a bíró fiának a felbujtására hamisan vallotta, hogy délután 13 órákor beszélt a bíróval. A másik egy *hazudozó* tanu volt, aki csak hallotta, hogy délután a bírót a községben látták és ő csak hozzátette azt, hogy beszélt vele. A harmadik egy *jóhiszemű, de tévedő* tanu volt, aki 1/215 óra tájban haladt el a bíró lakása előtt, mikor a kisbíró járt az udvarban, hogy a bírót felkeltse és azzal tévesztette össze a bírót.

A bíró fia végül is megtört és beismerte, hogy édesapját édesanyja felbujtására, ő gyilkolta meg. A gyilkosság részleteire vonatkozóan előadta, hogy 1939 június 15-e óta készült a gyilkosság végrehajtására. Ezen a napon ugyanis a szülei összevesztek és édesapja édesanyját meg akarta ütni, amit ő megakadályozott, mire apja őt kétszer arcul ütötte. Ezután atyja hazuról eltávozott, anyja pedig hozzáfordult és azt mondta, hogy „ideje volna már fiam, hogy apádat el tedd láb alól. Legalább nem bántana bennünket többet és ha nem végzel apáddal hamarosan, megterheli a birtokot adóssággal és nem lesz semmink“ Ezután elhatározta, hogy puskát szerez és amikor alkalom kínálkozik, édesatyját agyonlövi. Halas gépésztől 4—5 esetben is kérte a puskát, aki végül is július 1-én átadta neki. A puskát ő a bűncselekmény napjáig a zsupszalma között rejtette.

A gyilkosság előtti napon édesanyjával megbeszéltek, hogy anyja Balassagyarmatra elutazik rokonlátogatásra, ő pedig apjával odahaza marad, azt meggyilkolja és úgy rendezi a dolgot, hogy a bűncselekményt akkor fedezzék fel, amikor ő távol lesz a vasútállomáson. Vasárnap reggel 8 óra tájban megreggeliztek és aztán apja — szokása szerint — elment a kamrába lefeküdni. Ezt az időt alkalmasnak találta a gyilkosság végrehajtására. Atyja lefekvése után egy óra hosszat várakozott, miközben kétszer is megnézte, hogy alszik-e már. Amikor azt látta, hogy atyja alszik, magához vette az elrejtett puskát és azzal bement a kamrába. Az ajtót bezárta, majd alvó atyjától 1 lépés távolságra felállva, annak fejét célbavette és a billentyűket elrántotta, de a puska nem sült el. Ezután a puska csövét kétkézre fogta és a tusával teljes erejével apja fejetejére sújtott, mire a puskanyaka kettétörött és apja, aki addig oldalán feküdt, hanyat billent. A kezében maradt puskacsővel ezután még néhányszor fejen sújtotta. Amikor apja már nem mozgott, az eltörött puskát magához vette, kivitte az istállóba és a hidlás alá rejtette. Ekkor indult el a kisbíró lakására, akinek meghagyta, hogy édesapját 1/215 órákor keltse fel. Útközben betért az útkaparóhoz, akivel jóbarátok voltak és anélkül, hogy az okot megmondta volna, megkérte, hogy ha bárki is kérdezné, hogy az apját mikor látta, mondja azt, hogy délután 13 órákor beszélt vele. Mindezeket azért tette, hogy a gyanút magáról elterelje. Amikor azt látta, hogy

a járőr a holttest mellett a puskaalkatrészt és a töltényeket megtalálta, négy esetben is felkereste Halast és arra kérte, hogy ne szóljon arról senkinek, hogy neki puskát adott kölcsön. Amikor pedig megtudta, hogy az orvvadászok felgöngyöltése folyik, rábírta Halast, hogy ha a járőr — mint orvvadászt — kikérdezné, tagadja le, hogy puskája lett volna, vagy állítsa azt, hogy ellopták.

Az eltörött puskát, miután azt a helyet, ahova elrejtette nem találta elég biztosnak, kivette a hídlás alól és a széna közé rejtette, ahonnan a bűncselekmény elkövetésének bizalmi egyének jelenlétében való bemutatása alkalmával, előadta.

A gyilkos fiú vallomása után a felbujtó anyát is elfogtuk, aki az átadáskor még tagadta, hogy fiát a gyilkosságra felbujtotta volna és arra bármilyen oka lett volna. A nyomozás során azonban kiderült, hogy Szelecziné férfigyűlölő volt, férje viszont erős, egészséges ember lévén, idegen nőkkel folytatott szerelmi viszonyt, amit a felsége nem nézett jó szemmel. A bírónak 600 pengő olyan adóssága volt, amiről a család csak másoktól értesült és ezért féltették a vagyonuk megterhelését. A bíró fia házasodni szeretett volna, amiről az apa hallani se akart és a feleségének is az volt az óhaja, hogy a fia házasodjon meg. Leginkább azonban az bántotta a családot, hogy az elhalt a családban szeretett fegyelmet és rendet tartani és a legkisebb hibát sem nézte el.

A leírt nyomozás minden tekintetben dicséretet érdemel. Tervszerűen és szakszerűen folytatták le.

A helyszínelés alkalmával a helyszíni állapotból, valamint az ott talált nyomokból és bűnjelekből levont következtetések később mind helytállóaknak bizonyultak.

A nyomozás abból a feltevésből indult ki, hogy a gyilkost az orvvadászok, tiltott fegyverviselők és az áldozat haragosai között kell keresni. Ez a feltevés helyes és kézenfekvő volt. Hamarosan akadt is olyan gyanúsítható személy, akinél mindezek a követelmények fennforogtak, alibit sem tudott bizonyítani, sőt az illető még fenyegetődött is, hogy a bírót elteszi láb alól. És még sem ő volt a tettes, sőt a bűncselekménnyel egyáltalán semmiféle kapcsolatban sem állott. A nyomozók legnagyobb érdeme ennél a nyomozásnál talán éppen ennek a felismerése és ennek a feltevésnek félretétele volt. Sok járőr nem tudott volna ettől a feltevéstől szabadulni és további nyomozása csupán ennek a feltevésnek erőszakolt alátámasztására irányuló adatgyűjtésből állott volna. Ez az út természetesen csakis a nyomozás sikeretelenségéhez vezetett volna. Itt azonban más történt. A helyszíni megállapítások szerint a tettes puskája eltörött, midőn áldozata fejére sujtott, már pedig a gyanúba vett napszámos a sértetlen puskáját tudta felmutatni. Itt meg volt ugyan a lehetősége annak is, hogy a gyanúsított a cselekményt nem a felmutatott, hanem más puskával követte el (egy orvvadásznak 2, sőt több puskája is lehet), mindazonáltal a nyomozók — igen helyesen — gondolkozóba estek, a napszámos tettességére vonatkozó feltevést félretették egyelőre — és más irányban próbálkoztak eredményt elérni. Ez a másik út — az orvvadászok felgöngyöltése — vezetett azután el az igazi tetteshez.

Csupán egy észrevétele lehet a bírálónak ezzel a nyomozással kapcsolatban. A bűnügyi elmélet azt tanítja, hogy az áldozat multját, életkörülményeit, viszonyait stb. mindig, de különösen súlyos bűncselekmé-

nyeknél — pontosan fel kell deríteni. Ebből rendszerint nyerünk olyan támpontokat, amelyeken a nyomozás elindulhat, vagyis, amelyek feltevések alapjául szolgálnak. Ez a felderítés itt nem történt meg kellő alapos-sággal, különben felszínre hozta volna az áldozat családjában fentálló ellentéteket, gyűlölködést. Ez már a meginduláskor egy olyan feltevés beállítását tette volna lehetővé, hogy a tettest a családon belül kell keresni.

HALOTTAINK

Önodi József kassai VIII. kerületbeli tiszthelyettes július 23-án szívbénulásban Budakeszin meghalt. Császártöltésen temették el. 1920. május 1-től szolgált a testületben. Kitüntetései: I. osztályú legénységi katonai szolgálati jel, Háborús emlékérem, Osztrák háborús emlékérem, Erdélyi emlékérem.

László Imre irodai alhadnagy folyó hó 4-én, agyvérzés következtében Szentesen meghalt. Budapesten temették el. 1912. X/6. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Magyar Ezüst Érdemérem, Magyar Bronz Érdemérem, Koronás Vas Érdemkereszt a vitézségi érem szalagján, Háborús Emlékérem, I. osztályú legénységi katonai szolgálati jel, Erdélyi Emlékérem, Osztrák Háborús Emlékérem.

Kiss Sándor kolozsvári IX. kerületbeli csendőr július 19-én a Szamos folyóban fürdés közben vízbefulladt. Püspökkládyban temették el. 1939. június 1. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Erdélyi emlékérem.

Sándor Mátyás szegedi V. kerületbeli próbacsendőr július 19-én Dunabökény határában fürdés közben a Dunába fulladt. Dunabökényben temették el. 1941. június 1. óta szolgált a testületben.

Papp Mihály III. kassai VIII. kerületbeli próbacsendőr július 4-én Ókemenecén fürdés közben a vízbefulladt. Ókemenecén temették el. 1941. május 1. óta szolgált a testületben.

Kosztolányi János kassai VIII. kerületbeli őrmester július 23-án vesegyulladásban Gödöllőn meghalt. Gödöllőn temették el. 1933. április 1-től szolgált a testületben. Kintüntetései: II. osztályú legénységi katonai szolgálati jel, Erdélyi Emlékérem.

Orsovai József budapesti I. kerületbeli csendőr folyó hó 2-án tüdőgümőkór betegségben Kenderesen meghalt. Kenderesen temették el. 1937. I/1. óta szolgált a testületben. Kintüntetései: Erdélyi Emlékérem.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Balázs Lajos törzsőrmester (I. ker.), 1913—1922-ig szolgált,

Endrédi József tiszthelyettes (V. ker.), 1901—1925-ig szolgált,

Falusi Antal alhadnagy (III. ker.), 1919—1942. II/1-ig szolgált,

Fodor Illés tiszthelyettes (V. ker.), 1909—1929-ig szolgált,

Laczkovits István tiszthelyettes (V. ker.), 1894—1915-ig szolgált,

Orbán Sándor tiszthelyettes (V. ker.), 1898—1925-ig szolgált,

Papp András I. tiszthelyettes (V. ker.), 1905—1928-ig szolgált.

Parcsami Lajos törzsőrmester (II. ker.), 1912—1924-ig szolgált,

Szél Károly tiszthelyettes (VI. ker.), 1908—1929-ig szolgált,

Szöcs József törzsőrmester (VII. ker.) 1913—1924-ig szolgált,

Nagy D. István tiszthelyettes (IV. ker.), 1909—1933-ig szolgált,

Puskás Illés tiszthelyettes (VI. ker.), 1864—1908-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléüket!

HIREK

Nyugállományba helyezés. A *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* legfelsőbb elhatározásával **Nagy Pál I. alezredes** nyugállományba helyezését 1942. augusztus 1-ével saját kérelmére az elrendelt felülvizsgálat eredménye alapján, elrendelni méltóztatott.

Dicséretet. **Garai István II. századost**, a szilágyosomlyói szárny parancsnokát, aki 1941. szeptember 2-án Szilágyosomlyón árvíz alkalmával egészsége veszélyeztetésével nem törődve, több órán át egy rögtönzött és magavezetett tutajon öntevékenyen számos árvíz sújtotta egyént helyezett biztonságba a mély és erős sodrású vízzel veszélyeztetett utcák házaiból és így az életmentés terén eredményesen és példaadóan működött közre, a kolozsvári IX. csendőrkerület parancsnoka a legfelsőbb szolgálat nevében megdicsérte.

Kintüntetés. A *Kormányzó Úr Ő Főméltósága* legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztatott a **Magyar Bronz Érdeméremet**: Kuti József, Gazi József és Nánási József alhadnagyoknak, — nyugállományba helyezésük alkalmával, — a csendőrségi csapatszolgálatban teljesített kiváló szolgálataikért; a **Magyar Ezüst Érdeméremet** a **hadiszalagon**: Porpáczy Gyula csendőr alhadnagynak, a **Magyar Bronz Érdeméremet** a **hadiszalagon**: Fonnyadt János csendőr tiszthelyettesnek, egy kommunista szervezkedés és szabotázsmozgalom felderítése és a résztvevők tűzharcban való ártalmatlanná tétele alkalmával teljesített kiváló szolgálataikért.

Kerületi okirati dicséretben részesültek. A *székesfehérvári II. kerületben*: Acs László csendőr; a *debreceni VI. kerületben*: Prókai János alhadnagy, Orosz István tiszthelyettes, Kovács Károly II., Bak András, Csoma Károly, Székely Antal, Horváth Lajos II., Nemes Bálint, Földes Ferenc, Tőke Lajos tiszthelyettes, Zilafalvi György, Mogyorósi Menyhért törzsőrmester, vitéz Virág József és Kakas József csendőr. **Kerületi nyilvános dicséretben részesültek.** A *székesfehérvári II. kerületben*: Füzesi Mátyás őrmester; a *debreceni VI. kerületben*: Bártfai Pál, Fekete István I., Kalmár Péter, Békés Gyula, Palotás Mihály tiszthelyettes, Ökrös Mihály, Erdélyi Antal törzsőrmester, Csermely József, Bozsóki Antal őrmester, Györbíró Kálmán, Gazdag Miklós, Ormándi Antal, Pekár Imre, Csabai György csendőr.

Az őrsparancsnok-iskola 3. századánál a járőrtárs-iskolát osztályelsőnek végezték:

Bódi Gábor
próbcsendőr.

Kovács István VI.
próbcsendőr.

Viczián Sándor
próbcsendőr.

A salgótarjáni gyalogtanalosztálynál a járőrtársi iskolát *Tóvári Károly* csendőr végezte elsőnek.

A tatai gyalogtanalosztálynál a járőrtársi iskolát *Balanyi Pál* csendőr végezte elsőnek.

Csendőrségi Közlöny. Szabályrendeletek. 30. szám. Biztosítási ügynököknek arcképes igazoló könyve. Be nem értett zab takarmányozásra való felhasználásának eltiltása. Cserkészingek karbantartása és utánpótlása. A m. kir. csendőrség és a m. kir. rendőrség területi illetékessége vasúti bűncselekmények nyomozása esetén. Az 1942. évi cséplés zavartalanságának biztosítása. **31. szám.** Csapatszolgálatot teljesítő csendőrtisztek kenyérpótfeladagja. Csendőrlégénység liszt- és zsirellátásával kapcsolatos kiegészítő rendelkezés. Hűselltetés szabályozása a csendőrség közigazgatásainál és közétkezéseinél. Vadászati tilalmi idők megállapítása tárgyában kibocsátott 160.000/1941. F. M. számú rendelet egyes rendelkezéseinek módosítása. Szózat éneklése.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. (Folytatás.) A szombathelyi III. kerületben: Csete Lajos tiszthelyettes, Kovács Jenő prbcsendőr együtt 34 P 82 f, Déri Jenő, Gárdonyi Ferenc prbcsendőrök együtt 1 P 64 f, Kovács László csendőr, Lancsár János prbcsendőr együtt 2 P, Csordás József tiszthelyettes, Fehér Albert prbcsendőr együtt 11 P 42 f, Kutai Ferenc őrmester, Hetényi György csendőr, Matóczy Vilmos, Csép Sándor prbcsendőrök együtt 20 P, Kormányos István, Kiss József csendőrök együtt 12 P 01 f, Harcos József őrmester, Németh Kálmán IV. csendőr együtt 14 P 88 f, Dömötör Lajos, Pál Ferenc őrmesterek, Fonyódi János, vitéz Dencs József prbcsendőrök együtt 24 P 85 f, Tóth Gyula, Erős József csendőrök együtt 4 P 98 f. Méhes József törzsőrmester, Bagoly Lajos prbcsendőr együtt 15 P 08 f, Horváth Antal törzsőrmester, Baracsi József prbcsendőr együtt 1 P, Vágó József, Egyed Lajos csendőrök együtt 49 P 70 f; a pécsi IV. kerületben: Potó Lajos törzsőrmester 17 P 36 f, Tóth József IV. törzsőrmester, Takács Jenő csendőr együtt 15 P 85 f; a szegedi V. kerületben: Czekmann Imre őrmester, Szappanos Károly prbcsendőr együtt 5 P, Pethő Péter tiszthelyettes 5 P, Fodor András,

Használja a csendőr-levelezőlapokat!

Aruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmilyen üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jusszon. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közöljék velünk, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőink sorából törölhessük.

Lukács Gyula, Monostori Miklós csendőrök, Szabó József prbcsendőr egyenkint 2 P 50 f, Révész Ferenc tiszthelyettes, Enyedi András őrmester, Balogh Mihály, Fazekas Gábor csendőrök együtt 15 P 70 f, Takács Károly tiszthelyettes, Tóth Imre csendőr 3 P, Szabó János törzsrőrmester 57 P 07 f, Szmoljár József őrmester 1 P 17 f; *a debreceni VI. kerületben:* Jenei Antal törzsrőrmester, Bodnár Béla csendőr együtt 4 P 96 f, Tulipán István tiszthelyettes, Pál László prbcsendőr együtt 1 P, Győrfi Sándor törzsrőrmester, Erdélyi Antal őrmester együtt 3 P 44 f; *a miskolci VII. kerületben:* Haranghi Mihály tiszthelyettes, Zsolya János csendőr 9 P 91 f, Palotás Pál törzsrőrmester 61 P 67 f, Homonnai András tiszthelyettes, Kállai Sándor csendőr 3 P 32 f, Mészáros László őrmester, Fügedi István csendőr együtt 29 P 76 f, Nagy Lajos III. tiszthelyettes, Ujj István őrmester, Bálint Ambrus csendőr együtt 3 P 98 f, Kiss Pál tiszthelyettes 8 P 42 f, Mucsányi Lajos, Németh Sebestény csendőrök együtt 9 P 90 f, Palotai János őrmester, Csorba György csendőr együtt 9 P 90 f, Szalóki Lajos tiszthelyettes 3 P 25 f, Batta József, vitéz Oláh Imre csendőr együtt 5 P; *a kassai VIII. kerületben:* Zsirai László, Bihari János csendőrök együtt 13 P 92 f, Kolosa Sándor törzsrőrmester, Sarkadi Antal csendőr együtt 7 P 08 f, Lengyel Imre törzsrőrmester, Tóth László prbcsendőr együtt 1 P, Varga József törzsrőrmester, Berencsi Béla csendőr együtt 1 P 94 f, Király József II. törzsrőrmester 1 P, Daru Antal törzsrőrmester, Macsádi József prbcsendőr együtt 1 P 86 f, Solymosi Kálmán csendőr 7 P 43 f, Stengler József prbcsendőr 7 P 42 f, Vörösmarti József alhadnagy, Balogh József I., Szajkó Győző tiszthelyettesek egyenként 5—5 P; *a kolozsvári IX. kerületben:* Fábrián József törzsrőrmester, Gazdag József prbcsendőr együtt 9 P 90 f, Guba Lajos csendőr, Kéri Ferenc prbcsendőr együtt 10 P 30 f, Hadvály József, Horváth Lajos csendőrök együtt 19 P 89 f, Guba Lajos csendőr, Kéri Ferenc prbcsendőr együtt 10 P 88 f, Katona István csendőr, Czérna József prbcsendőr együtt 7 P 44 f, Sáfár Pál őrmester 3 P 71 f, Guba Lajos csendőr, Kéri Ferenc prbcsendőr együtt 7 P 74 f, Szombath Márton alhadnagy, Lakat Vendel törzsrőrmester, Torkos Rezső csendőr együtt 23 P 22 f, Enyedi Péter törzsrőrmester, Zsemberger Imre prbcsendőr 23 P 02 f; *a marosvásárhelyi X. kerületben:* Kispál István, Kormányos Jenő csendőrök együtt 6 P 80 f, Siklódi János csendőr 71 P 50 f tettenérők és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Helyreigazítás. A július hó 1-i számunk 412. oldalán azt közöltük, hogy egy „5000 bruttóregiszter tonnás teherhajó kereken 7000 tonna szenet szállíthat, mely szénmennyiség 15 teljesen megrakott vasúti kocsiba fér csak bele.“ Nyilvánvaló elírásról lehet csak szó, hiszen egy vasúti kocsiba 10, illetve 15 tonna rakomány fér, 15 kocsiba tehát csak 150, illetve 225 tonna. Könnyen kiszámítható, hogy tehát 7000 tonna szén — nem kevesebb mint 700, illetve 525 vasúti kocsi rakományának felel meg. Elnézést kérünk olvasóinktól és köszönjük sok bajtársunknak, hogy erre felhívták a figyelmünket.

Ellenséges léggömbök leszállása. Az utóbbi napokban több helyen észlelték ellenséges léggömbök megjelenését, ezek közül három esetet ismertetünk. Az akali őrs jelentése szerint július 29-én a déli órákban NemespécseLY község határában egy bádógtartályos ellenséges romboló léggömböt fogtak. A léggömb kárt nem okozott. A léggömb leszerelve,

Kerékpár, rádió, varrógép, segédmotor, szerszám, háztartási vasárak, **részletre is kaphatók.**

Hadirokkant **JÁNOSSY KÁROLY**
Budapest, VII., Almássy-tér 17. Tel.: 428-002.

MŰFOGAK

a legjutányosabb árak mellett a legtökéletesebb kivitelben JÓTÁLLÁS mellett készülnek!

SCHUSTER FERENC

VIII. LUTHER-U. 1/B. Rákóczi-úti Magy. Dívtársarnok mellett vizsgázott fogásmester

az őrs által a H. M. 35. osztályához lett felterjesztve. — Polyó évi július 30-án 6 óra tájban Zánka község határában leesett 7 drb kb. 3 dl-es tejszínű folyadékka töltött üveg. Az üvegek száján nyitott bádóg henger volt szerelve, melyben kupak és zsinór volt látható. Az üvegek szőlőbe estek, kárt nem okoztak, közülük 1 üveg eltört, 2 üveg meggyulladt, 4 ép maradt. A pilisi őrs július 29-én arról értesült, hogy Pilis község É-i részén, az ú. n. Öregerdő felé Ny-i irányból egy léggömb közeledik. Az őrs járőre azonnal a fentírt erdőhöz ment, ahol a földtől kb. 40—50 m magasságban egy léggömböt talált, melyből földig-érő, vastag acéldrót lógott. Járőr a léggömböt a drótnál fogva a földre húzta. A léggömb kb. 1/2 m átmérétű és magasság szabályozóval volt ellátva. A magasság szabályozó kőolajjal volt megtöltve. Járőr a léggömböt a magasság szabályozóval és a rajta volt 60 m hosszú acélhuzallal együtt további eljárás végett a m. kir. budapesti honvéd hadtest parancsnokságnak beszállította.

Kérelem. Özv. Csanády Istvánné csendőr tiszthelyettes özvegye kéri azt a csendőr gazdasági hivatalt, amelyik Tancsik János nyugállományú csendőr tiszthelyettest nyilvántartja, hogy pontos lakáscímét közölje vele. Lakása: Miskolc, Remény-utca 8.

Gábris László németmokra i őrsbeli próbacsendőr kéri azt az őrsöt, amelyiknek őrskörletében Kiss László ny. csendőr lakik, hogy címét vele közölje. Kiss ny. csendőr 1910—1918-ig Máramaros megyében, a barcánfalvai őrsön, mint csendőrőrmester teljesített tényleges szolgálatot.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Ujvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. thts. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HÍREK.

Kinevezések. A budapesti I. kerületben: Berze István őrmester ideiglenes őrsparancsnokká, a budapesti I. kerületben: Kovács Ferenc I., Majoros István tiszthelyettesek; a szegedi V. kerületben: Cserfalvi Péter, Kemény László, Major Sándor tiszthelyettesek alcsoportvezetővé kinevezettek.

Elöléptek. Törzsrőrmesterré: a miskolci VII. kerületben: Berei Sándor őrmester. **Őrmesterré: a szegedi V. kerületben:** Zelenák István csendőr.

Véglegesítették. A szombathelyi III. kerületben: Horváth Béla II., Makaró Sándor, Simon Gyula, Kálmán Menyhért, Herman Gyula, Kovács Ferenc I., Badaconyi István, Horváth Antal I., Borbély László, Horváth József II., Dér István, Novák József, Homályos József, Pál József II., Pók József, Csekó János, Csabai István, Chapó József Németh Ferenc IV., Vass Elek, Hoffman Imre, Varga István I., Németh Pál, Molnár Péter I., Simon János II., Sipos Imre II., Keresztes Gyula, Molnár István I., Koós Dániel, Polgár István, Ravasz Imre, Simon István I., Balogh János II., Tálos Imre, Szigetvári Antal, Siklér József, Lipovics Sándor, Csécs József, Oláh Ferenc, Takács Géza, Kocsis József, Pozsgai János, Tóvári János; *a szegedi V. kerületben:* Harsányi Lajos, Sashalmi Gyula; *a kassai VIII. kerületben:* Mészáros János II., Gazdag Dénes, Takács György, Bertalan János, Jászberényi Pál; *a kolozsvári IX. kerületben:* Bartaliz András, Török Lajos, Lőrincz

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége „Nyukosz” a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBITOSÍTÁSI AKCIÓT szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaságát bízta meg.

A szociális és családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akcióról a 9. sz. „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

Csendőrség részére levélpapír,

nyomtatvány, papír és írószerszám
beszerezhető

Hertelendy László

és Társai-nál

Budapest,
XII., Bernáth Géza-u. 14.

Szíves érdeklődésre közöljük, hogy a dombornyomások csendőr levélpapír 10, 50 és 100-as csomagolásban árusítjuk. Kihágási esetek helyszíni feljegyzéshez tömbök és kihágási feljelentési űrlapok, továbbá bűnügyi nyomozások során végzendő nyomozati cselekmények feljegyzéséhez űrlapok kaphatók.

János, Péter Árpád, Csiki Dénes, Tófalvi András, Fülöp Lajos, Gyágrus János, Benezédi János, Molnár Áron, Fodor István II., Lovász György I., Szilvasán István, Szalai István, Halász Gyula, Lupó János, Kádár Ferenc, Major János, Balogh Géza, Lakatos Pál, Szatmári József, Szabó László II., Lesimezi István, Fazekas József I., Lukács Pál, Miklós Ferenc I., Okos-Mészáros János, Zacher András, Kati László, Rut Zsigmond, Sáfár-Korpes István, Szallós Márton, Kurucz Ferenc, Ormos Béla, Bisztrán Gyula, Czimmernann Márton, Kormos László, Barta Sándor-József, Puskás Károly I., Pácskán Sándor, Bürger János, Fehér Gyula, Truczka József, Katona Sándor János, Csillag Sándor, Szoboszlai András, Patka Sándor, László Sándor, Füleki István, Simkó János, B. Pálfi Imre, Filop Sándor, Ungvári János, Tatai János, Juhas Pál, Koncz Elek, Veres Tamás, Bereczki Károly, Fő János, Kresz Lőrinc, Nagy Pál Márton, Kertész János, Oprin Márton, Bajnát Antal, Lukács János I., Szabó József III., Kiss Mihály II., Almási Lajos, Balázs András, Papp Lajos, Nagy József V., Király B. Pál, Szabó György I., Kiss József I., Balogh Béla, Németh Ferenc IX., Szász Imre I., Kriszte György, Técel János, Matiz János, Angi Albert Sándor, Váraljai Sándor, Kiss József II., Nagy Sándor I., Szász Albert, Boros Árpád, Székely Márton, Galbavi Jenő, Farkas Antal, Gáll Mihály, Erli József, Dénes Ferenc, Gyárfás József, Hadra Albert, Kiss P. Zsigmond, Nagy János II., N. Morvai Imre, Fodor Béla, Lőrincz Sándor, Lukács Károly, Lózer György, Csukle Tivadar, Vincze Péter, Restli Antal, Rác Gyula I., Kovács Lajos, Somogyi Ferenc, Kovács Mihály, Bereczki József, Balogh Kálmán, Vigh József, Józsa-Botos Mihály, Kulcsár Ferenc, Váradí József, Koszta Lajos, Bóta Sándor, Daragus István, Agoston Ferenc II., Györfi Dénes, Gergely Lajos, Nagy Sándor IV., Asztalos József, Kovács István II., Gál József, Taros Antal, Kovács Benedek, Horváth György, Kovács Péter, Varga József III., Kéri Ferenc, Szecksó Gyula, Nagy Mihály, Balogh Sándor, Bokor János, Varga János I., Hílpert István, Kovács András, Kanalas Ferenc, Halló J. István, Orosz János, Lender János, Kiss Pál István, Vincze P. János, Kovács Ferenc I., Szecsódi Árpád, Sárkány Odón, Schilder István, Böndi István, Vincze Ferenc, Lugosi Mihály, Halmágyi Ferenc, Papp Mihály, Antal Lajos, Kovács János V., Vincze M. János, Airizer János, Deák István, Ambrus G. Márton, Losonczy Imre, Pócs János, Horváth Sándor, Nagy Lajos II., Bálint János, Szőke Márton, Bíró Lajos I., Simon Gyula, Agoston Ferenc I., Gál Miklós János, Balázs János, Kiss Sándor I., Kerekes Albert, Agoston Lajos, Demeter Dénes, Gyirkis Áron, Dombi Imre, Szőke János, Szegedi Géza, Fekete Gyula, Serester Péter, Molnos Balázs, Szabó Áron, Gergely Dénes, Sófálvi Albert, Lőrincz Imre, Gere Márton, Elró Lajos II., Márton Áron, Mózes Sándor, Jobb Domokos, Péter András, Sándor Áron, Farkas Balázs, Gerda Károly, Magyar József, Orbán Mátyás, Ráduly György, Szász Dénes, Molnár Dénes, Sándor László, Pálfi Dénes, Palkó Árpád, Eyyed Mihály, Kovács Gyula I., Kun Sándor, Botos Gyula, Szász Ernő, Varga Ferenc IV., Blett Ferenc, Tóth József, Fodor Vilmos, Tarcza János, Viski Sándor, Medgyesi Béla, Szántó Gyula, Miklósi Gyula, Kánya Lajos, Pap József IV., Ruzsilla Endre, Takács Sándor, Villás József, Bernáth Ferenc, Török István II., Kóte József, Balogh Gerson, Veres-tó Árpád, Bara Mihály, Kovács István I., Ambrus András, Egető Sándor, Szilgyártó János, Márton Domokos, Kovács János IV., Csiki István, Vajda Lajos, Bara József, Feleki Albert, Török József, Kolumbán Imre, Hadnagy András, Demeter Mózes, Bató Gábor, Gedő Domokos, Lőrincz István, Asztalos Domokos, Kerekes Lajos, Keresztes Kálmán, Máté Sándor, László Áron, Sándor Domokos, Lajos Sándor, Miklós A. Ferenc, Bíró Márton, Benedek Ferenc, Gasrány Imre, Kelemen István, Magyar Mátyás, Bíró Miklós II., Demeter Károly, Tankó István, Karomás Zsigmond, Hossz Sándor, Kocsis Zoltán, Papp László, Pál János, Király Károly, Varga Gábor, Gyulai Lajos, Suta András, Posta János, Fejér Lajos, Gál Gécsi Ferenc, Nagy József I., Ilyés József, Rác Sándor, Czakkal István, Fehér István, Koppányi László, Osvát József, Kassai Dániel, Nagy Endre, Varga József I., Ponta Mihály; a marosvásárhelyi X. kerületben: Terma András, György Péter, György Sándor, Gergely Pál, Farkas István II., Szabó István IV., Kiss József IV., Szász István, Nagy Károly II., Nemes János, Balló Lajos csendőrökét az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Vitézzé avatás: a marosvásárhelyi X. kerületben: Fazekas A. Mihály prb. csendőrt a Kormányzó Úr Ö Főméltósága vitézzé avatta.

KOVÁCS A.

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ,
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 10 ÉS 51.
AZ ÖSSZES EGYENRUHÁZATI CIKKEK SZAKÜZLETE.

TANA FERENCZ

Műszaki és villamosági vállalat, rádiószaküzlet,
Csillárok villamosági cikkek,

KOLOZSVÁR,

KOSSUTH LAJOS-UTCA 1. SZ.

Telefon: 22-10

„ATLANTIS”

kelmelevesztő és vegytisztító üzem
VI., BEGEDŰS SÁNDOR-UTCA 8.
Telefon: 22-15-10. Fiók:
IX., LÓNYAY-UTCA 51. SZÁM.
Függönytisztítás! Minta utáni
festés! Szőnyegtisztítás!

Öskeresztény cég! A testület tagjainak 6-10% engedmény

Házasságot kötöttek: vitéz Czigány József alezredes Karácsony Laura úrhölgygel Budapesten, dr. vitéz Rébék Gyula főhadnagy Rác Mária-Eva-Eszter úrhölgygel Beregszászon; a budapesti I. kerületben: Varga István őrmester Keserü Róza-Klárával Debrecenben, Bánkúti György őrmester Jenei Iónával Kiskunmajmáson, Kovács Mihály őrmester Gaszner Máriával Somorján, Berze István őrmester Jenei Máriával Gödöllőn, Ernyes István őrmester Bödör Máriával Csehimindszentben, Szabó István III. őrmester Bakkai Iónával Visken; a szombathelyi III. kerületben: Magyar József II. őrmester Dér Erzsébettel Tapolcán; a szegedi V. kerületben: Deák József őrmester Ladányi Erzsébettel Kiskunfélegyházán, Szentesi Mihály őrmester Légrádi Erzsébet-Katalinnal Csepán, Kondorosi Károly őrmester Halász Magdolnával Katymáron, Szabó István I. őrmester Bagosi Rózával Balmazújvároson, Nagy József VI. őrmester Pinczés Jolán-Máriával Kiskunmajmáson, Szabó Pál II. őrmester Szász Margit-Rozáliával Kiszomboron; a miskolci VII. kerületben: Bodó János őrmester Urbán Máriával Nagyoroszin; a kassai VIII. kerületben: Szabó Kálmán őrmester Muszka Teréziával Erdőbényen, vitéz Tiszasülyi László őrmester Kiss Iónával Máramaroszigeten, Tóth Gyózó őrmester Komáromi Paulával Macsolán, Fodor Sándor őrmester Becs Juliannával Bölcskén, Császi Lajos törzsőrmester Nagy Margittal Hajdunánáson, Bogács József őrmester Kövér Zsuzsannával Hajduböszörményben, Maczkó Ferenc őrmester Fekete Piroskával Bodroghalmon; a kolozsvári IX. kerületben: Hőgye Mihály őrmester Bartók Rózsával Kiskőrösön, Szabó Ferenc csendőr Tatai Máriával Bajnán.

Született. Dr. Martélyi István százados nejének Nadinka-Klára leánya; a budapesti I. kerületben: Besenyi Lajos őrmester feleségének Erzsébet-Sarolta leánya, Bokor László tiszthelyettes feleségének Agnes-Eva leánya, Borbély József őrmester feleségének Erzsébet-Margit leánya, Erdős Ferenc tiszthelyettes feleségének Zsuzsanna-Katalin leánya; a szombathelyi III. kerületben: Pánczél János őrmester feleségének Ilona-Erzsébet leánya; a szegedi V. kerületben: Török József törzsőrmester feleségének József-András fia; a miskolci VII. kerületben: Sövári Ferenc őrmester feleségének Erzsébet leánya, Soós István I. tiszthelyettes feleségének Árpád fia, Székely Ferenc törzsőrmester feleségének Edit-Irén leánya; a kassai VIII. kerületben: Cséke Zsigmond tiszthelyettes feleségének Katalin-Klára leánya, Lükő István őrmester feleségének Mária-Ilona leánya, Legényei Antal őrmester feleségének Antal-Csaba fia, Czukor Béla őrmester feleségének Erzsébet-Julianna leánya; a kolozsvári IX. kerületben: Ungi Móric tiszthelyettes feleségének Ilona-Julianna-Mária leánya, Szabó Géza törzsőrmester feleségének László-György fia, Tamás János őrmester feleségének András-Károly fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Kecskés Károly őrmester feleségének Károly fia.

Halálozás. A miskolci VII. kerületben: Bérczes András alhadnagy László nevű fia Putnokon; a kolozsvári IX. kerületben Kiss Sándor V. törzsőrmester Irén-Mária nevű leánya Nagyváradon, meghaltak.

Kisfogyasztású

petroleum-

gáz

Aladdin

rt., Budapest, VII, Nyár-u. 7

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár rt.
Bowden lékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budaöki-út 60. sz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részestítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jelígeit nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikón“ rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma

vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlegénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlegénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok“ 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlára befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Győzünk. 1. Nagyon is a maga szájaize és érdekei szerint értelmezi a próbacsendőr a Szut. 214. pontját. Hogy lehet ebbe belemagyarázni azt, hogy a vezénylés megszünte után is megilleti a 3 napi szabadság, azt nem értjük. Szó sincs róla. Az áthelyezés (tartós vezénylés) alkalmával illetékes szabadság igénybevételére is a szárnyparancsnok engedélyét kell kérni. Az őrsparancsnok csak eltávozást engedélyezhet (L! Szut. 578. pontját). 2. Ha alkalmi vétel kínálkozik, nézetünk szerint célszerű a befektetés. 3. Budapest, Molnár-u. 17. II. em.

Cegléd. Önt a honvédség hívta be, ezért a honvédségi illetményekre tarthat igényt.

Családi ügy. Az ilyen ügyek intézése általában hosszabb időt vesz igénybe. Azt tanácsoljuk, ne várja meg a törvényesítést, mert visszamenőleg a családi pótlékot nem kaphatja meg. Adja be azonnal a családi pótlék folyósítása iránti kérvényét. Valószínűleg így is megkapja.

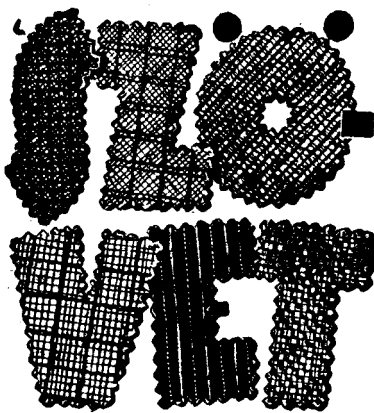
Takarékosság. 1. Az előléptetési szabály vonatkozó rendelkezésének visszamenőleges hatálya nincs, az Ön esetében annál kevésbbé, mert fenytés miatt mellőzték. Hogy mikor léptethető elő, azt nem tudjuk megmondani. Ha minden feltételnek megfelel és eljön az ideje, előlép. Igazi katonára, hogy a balszerencse sem veszi el a kedvét a hűség kötelességteljesítéstől. Többet ér és akárhányszor többre is viszi az ilyen férfi, mint a szerencsés, de erőtlén ember. 2. Előterjeszthet kérvényt, de a helyesbítésre nem sok reménye lehet, mert a bejelentett súlymennyiség az irányadó. A szabályzat egy. Jelentheti kihallgatáson és kérheti kérését továbbítását a kerületi parancsnoksághoz.

1877. A szolgálati pótdíj beszámítása a régi nyugállományúak nyugdíjába folyamatban van. Sokan megkapták már.

Kassa. Akinek nincsen meg a 4 középiskolai végzettsége, csak A. mintájú igényjogosultsági igazolványt kaphat. Ezzel a kért állást nem nyerhetné el. Olvassa el 1941. évfolyamunk 65. oldalán „Tovább megyek“ jelígezés üzenetünket is.

Kisgörbő. Községi közmunkára vagy ennek megváltására a nyugállományú csendőrök is kötelezve vannak, a várakozási illetményekkel szabadságolt csendőrök azonban nem, mert nem tekinthetők nyugállományúaknak. Bővebb ismertetést adtunk a közmunkáról 1939. évfolyamunk 678. oldalán, a 45. lekszikon válaszbán.

FOLYÓSZÁMLÁRA IS

KISGÖRBŐ

és minden más textil áru

Trilon
RUHAZATI RT
ÜLLŐI-ÚT 14

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.

Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

Szebb jövő (F. J.) Legjobb lenne, ha békésen meg-egyeznének. Perre vinni nem érdemes a dolgot, mert a per kimenetele mindig kérdéses. Előre megmondani nem lehet ezt.

D. I. Pincéd. Az araválasztást nem szabad csupán egyéni szempontból nézni. Elsőrangú hazafias kötelesség, hogy testben-lélekben ép, egészséges, erős legyen az az asszony, aki gyermekeket nevel a Hazának és Önnek, mert csak így lesznek épek a gyermekek is és boldogok a szülők. Találni fog ilyen magyar leányt, csak legyen türelemmel. Olvassa el lapunk folyó évi 131. oldalán „A. I. cső.” jeligés üzenetünket, az a válasz szól Önnek is.

Elismerés—Tekintély. 9 oldalon, 15 kérdéssel fordul hozzánk válaszért. Szívesen és örömmel fogadjuk mindig bajtársaink bizalmát, így fogadtuk az Ön levelét is és nagy érdeklődéssel olvastuk. Ismerjük azt a sok, csak a magyar csendőr kitartásával és makulátlan becsületével leküzdhető nehézséget, melyekkel a távoli hegyek közé eldugott, alig megközelíthető őrsőknek kell megküzdeniük. Az előfogat kérdése, a nehéz szállítás, bizalmi egyének hiánya stb. mind olyan kérdések, melyek külön gondot jelentenek a nehéz szolgálat mellett. Az őrsők azonban nem állanak egyedül ezekkel a nehézségekkel szemben. Ott vannak a parancsnokok, a segítők sokkal szélesebbkörű és hatásosabb lehetőségeivel. Segíteni azonban csak úgy tudnak, ha az őrsők őszintén és nyíltan feltárják parancsnokaik előtt a bajokat. Ez kötelességük is s ha elhallgatják, súlyos mulasztást követnek el, mert megfosztják az előjárókat attól a tájékozottságtól, mely a gondoskodás alapját képezi. Ön fiatal rangjánál fogva nem szerezhette még meg a szükséges tapasztalatokat és tudást, ezért a szakaszparancsnokához kell fordulnia elsősorban, bizalommal és minél gyakrabban. A szakaszparancsnok legfőbb kötelessége éppen az, hogy nagy tapasztalásával, gyakorlati és elméleti ismereteivel segítsen az ilyen nehézségeken. De elvárják mind a szemlélő előjárók is, hogy az őrsparancsnokok szolgálati és egyéb gondjaikkal nyíltan előálljanak. Ezt kell tennie s akkor megtudja mindazt, amit tőlünk kérdez s amire mi válaszolni lapunk korlátozott terjedelme miatt nem tudunk. Egyet-mást mégis mondunk. Soha nem kell a tekintélyt fessegetni. Ezt nem lehet kieroőszakolni, a kitartó, önzetlen, odaadó munka, amit a csendőr végez, meghozza magától. Ne bántsa az se, ha az idősebb bajtárs felesége nem helyesli azt, hogy a fiatalabb bajtárs asszonya becsületesen elvégez minden házkörüli munkát. Ez a helyes, ez érdemel elismerést és megbecsülést. A másik — üres lélek páváskodása. A téli és nyári időszámításra nézve olvassa el lapunk ezévi kiadásainak 233. oldalán „Nyári időszámítás” jeligés üzenetünket.

Dés. Rendezés alatt álló kérdés.

Havasok. Illetékes helyen szóvá tettük az ügyet. Ha joga van hozzá, esetleg megindítható újból az eljárás, ha a másíknak adták jogtalanul, attól is elveszik.

K. J., Szeged. Ha teljes szolgálati idejének betöltésével — felülvizsgálat nélkül — ment nyugállományba, a pótdíj beszámítására így is számot tarthat. Ennek folyósítása folyamatban van, de még huzamosabb időt vehet igénybe. Különösen indokolt esetben kérheti a B. M. úrtól (VI. b. osztály) a soronkívüli elintéztést.

Pécs. Előző állami szolgálati idejének beszámítását az 1921. évi XXXII. t.-c. teszi lehetővé, mert ezt a törvényt a 1934. évi 5. Cs. K.-ben közzétett 161.059/VII. c. 1934. számú B. M. körrendelet a csendőrlégénységre is kiterjesztette.

S. J., Jászó. Világosan megírtuk, hogy a legjobbakat közölni és tiszteletdíjazni fogjuk Ha tehát közlésre kerül a dolgozata, tiszteletdíjat kap. Ajándéktárgyat erre nem adunk.

J. K., Kiskőrös. Amikor elvezényelték az őrsről, a fejenkénti osztlék 161 pengő volt. A Cs—20. Határozványok 17. pontja értelmében az után az összeg után illetve meg Önt a kamat. Ha emelkedett távolléte alatt a fejenkénti osztlék, rá kell fizetnie a 161 pengőre, ha viszont csökkent, visszakapja a kamaton kívül a 161 pengő és a csökkent fejenkénti osztlék közötti különbséget is.

B. K., 5555. A leány nem az örökbefogadó szülőktől származott, ennél fogva a származás igazolásához nem az örökbefogadó, hanem az igazi szülők okmányaira van szükség.

K. S., Nyirmihálydi. A választott jeligéjét nem használhatjuk. A honvédséghez nem mehet vissza. Előléptetése tekintetében az egész testületre érvényes szabályok alatt áll, ezen változtatni nem lehet. Egyébként minden csendőrt ki van téve olyasminek, amiről ír, várja meg nyugodtan az eredményt. Ha nem hibás, nyugodt lehet, nem is lesz baja, ha pedig túllépte a csendőr részére megszabott határokat, be kell látnia, hogy kivételt Önrel sem tehetnek. Elkeserednie akkor sem szabad, hiszen amint írja, szorgalmas és eredményes munkájáért már többször kiérdemelte előjárói elismerését. Ez a fontos, botlása feledésbe megy, ha elővigyázatosabb lesz ezután. A nekünk írt leveleket válaszadás után megsemmisítjük, vissza nem küldjük senkinek.

Csendőr szeretnék lenni. Jó csendőrnök kötelessége a testületével szemben, hogy kiszemelje őrskörlete legrátermettebb, legderékabb legényeit és felszólítsa a jelentkezésre. Ilyen derék, jó csendőr Ön is, hogy ezt megteszi. A barátja azonban nehezen szabadul onnan, ahol már elhelyezkedett. Azt tanácsoljuk, maradjon ott, ma nehéz az ilyen változtatás.

Salgóvár. Szolgálati kötelezettségének idejébe a katonai szolgálati évei beszámítanak, de a 33 napi megszakítás természetesen nem. A kötelezőt lejártá előtt 2 hónappal kell megújítani.

Reménység. Feltéve, hogy a feltételeknek az özvegy megfelel, elveheti feleségül. A gyermek után megkapja a családi pótlékot, ha kéri és ha nevelési járulékot nem kap az özvegy a gyermek után. Ha így van, akkor választhat a nevelési járulék és a családi pótlék között, mert mindkettőt nem kaphatja. Az említett özvegy a polgári nyugdíjtörvény hatálya alá tartozik. Kérheti a végkielégítést, de hogy meg is kapja-e és mekkora lehet az összeg, nem tudjuk.

Balatonlelle. A Máv.-nál kell érdeklődni. Ez a kérdés amúgyis csak akkor lesz időszerű, ha nyugdíjba megy az illető.

Gyümölcsös. Egyszerű ügy. Olvassa el a vadászati jogról szóló törvény 7. §-át.

Zsirellátás. 1. A zsiradagját csak a nőnek van joga felvételezni, a nőtlen ezt étkezésében kapja meg. Ha az illető csendőr a sertések levágatásának időpontjában még nőtlen, csak étkezést kaphat, ha már nő, akkor megkapja a fejadagját fehérrubában. Ha később nőszül, azt a hányadot kapja, amely az ellátási időszak hátralevő tartamára jár. Döntést igénylő esetekben a kerületi parancsnoksághoz kell fordulni. 2. Olvassa el lapunk ezévi kiadásának 67. oldalán „Közétkezés” jeligés üzenetünket. 3. A külön vacsorához felhasznált anyag árát kell megfizetni, az őrsfőzőnőnek pedig tetszése szerint adhat valamit. Lényegtelen csekélységek ezek, ahol belátás és megértés van, nem akadhatnak fenn rajta.

Vihorlát. Nyugdíjelölőget általában csak gazdasági önállósítás céljából folyósítanak. A kérvényt a B. M. úrhoz (VI. b. osztály) kell felterjeszteni és jelenti, hogy hány havi illetményt kér (legfeljebb 24 havit kaphat), milyen célra kéri és a kincstárt mivel tudja biztosítani (életbiztosítással, vagy ingatlan jelzálog bekebelezéssel). Ilyen biztosítást kötni azonban előre nem kell, várja meg a választ. A kérvényhez csatolni nem kell egyelőre semmit.

Pallós cső. Kérdezt címe: Tolcsvai őrs.

A mi megbízható
KERÉKPÁR
beszerzési forrásunk
S Z E G E D,
Kedvező díjazással

PARRAGI VINCE
műszerész és kerékpáraktár
MIKSZÁTH KÁLMÁN-UTCA 7.
● Méltányos árak! ● Díjtalan árajánlat!

Sport
felszerelések
szaküzlete

Maurer István
Bpest, VI. Teréz-krt 4. Tel: 118-194
A „BAROSS SZÖVETSÉG TAGJA.”

ÓRA - ÉKSZERAKTÁR
„PRECISION”
BÁCSÉNYSZKI
ALAPÍTVÁ: 1881.
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-59.

Dés. Lehet, hogy lesz tanfolyam, annak idején értesülni fog róla, akkor jelentkezétek.

13.013. Bizonyára olvasta már Ön is többször üzeneteinkben, hogy előléptetési ügyekhez nem szólhatunk hozzá. Ez kizárólag a parancsnokok hatáskörébe tartozik, ők alkalmazzák a szabályt az egyéni viszonyok szerint, amelyek-től az előléptetés függ.

Második fegyver. 1. Ha a kereskedő nem megtévesztési szándékból cserélte fel az árut tartalmazó fiókok feliratát, büntetendő cselekmény nincs. Az üzletek rendjének, tisztaságának ellenőrzése elsősorban helyi rendészeti ügy, a csendőr csak szükség esetén avatkozzék bele. 2. A piaci rendtartás is helyi rendészeti ügy, az előjáróság helyesen járt el. Ne bajlódjanak ilyen ügyekkel, ha nincs rá feltétlenül szükség.

Mura. Ha vannak ilyen tiltó intézkedések, azok a köz-ségi előjárásnál megtudhatók.

Szépvízi őrsöt kérjük, értesítse alkalmmal Kopacz Ferenc ottani (36. házsám alatti) lakóst a következőkről: 1. Magánjogi ügyben adunk tanácsot. Érdeklődjék ügyvédnél. 2. Nem értjük, hogy mit akar. Utánvétellel megrendelni a lapot? Így nem lehet. Vegyen a postán biankó csekk-befizetési lapot s azon fizessen elő.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Tábori posta 253/11. Burányi őrmester. Felvételét megkaptuk, sajnos, a kép sötét, nem alkalmas sokszorosításra, pedig pompás kis beszámolót adott volna a bajtársak szeretetsomagjai átvételéről. Valamennyiüket bajtársi szeretettel üdvözljük.

Szombathely, III. Eltettük, alkalmmal felhasználjuk.

Sz. K. 1941. A könyvrendezés ismertetése — sajnos — a megértésnek nem a legszebb tükrét adja, ezért nem közölhetjük. Egyes adatait mai számunkban felhasználtuk. A másik cikket nem láttuk.

Mátra. A csendőrség szolgálati könyveinek rendezésében segédkező Keszthelyi István v. tiszthelyettes adatai szerint a rendezés 9 hónapig tartott reggeltől késő éjszakáig. A főleges szolgálati könyvek súlya 400 métermázsa volt. Képzeld el, ezt kicsomagolni, számbavenni, elosztani, a ki-mutatásokat egyeztetni... Az igénylések kielégítésére 215 métermázsa könyvet küldtek ki. Könnyebb lett volna az egész munka, ha mindenki „tévedésmentesen“ jelentette volna a készletét és igényeit...

Atom. Jó, közöljük, gratulálunk a szép eredményhez.

Pápai dombok. Jó, közöljük, köszönjük.

Sz. J. Cséffa. Fogalmazása jó és fejlődőképes. Csak gyakorolja, akkor még fogunk találkozni. Ez az írása közlére még nem alkalmas.

L. F. tábori posta 296/03. A vers nem sikerült, de a messziről küldött soroknak örvendünk.

V. J. Vágsellye. Köszönjük, hogy ránk gondolt. A képek közlésre nem felelnek meg.

K. T. A. Nagykőrös. Jó képek, de tárgyuknál fogva nem valók a lapba.

Megfejtések.

I.

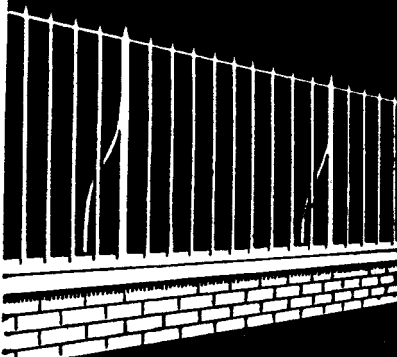
A 14/1942. számunkban megjelent „Valaki azt írta...“ c. pályázatunk helyes megfejtése:

Bizonyos, hogy erőskezű, bár kissé kedélyes ember a szakaszparancsnok. Nem szerette a tehetetlenkedő, átlagon aluli embereket, azokat sokszor ellenőrizte. Úgy gondolkozott, hogy sokkal kevesebb kellemetlensége lesz, ha ezeket mielőbb más területre helyeztetű. Törvénnyellenesen nem cselekedett soha, de ahol tehetette, az ügyetlenkedőket elcsipte. Azt mondogatta gyakran: most minden rendben van, rendes világ van a körlemben, csak ezután se legyen semmi baj.

Külön, négyesemközt azt is megíratom, hogy a szakaszparancsnok mindemellett jól kézben tart valamennyiünket.

Résztvettek a pályázatunkon az alábbiak: Apostol Lajos thtts. (Torna), Bácskai József őrm. (Apátfalva), Bakos Mihály thtts. (Nagyvárad), Baranyi Imre tőr. (Miskolc), Bata József cső. (Bercel), v. **Berkó Béla** őrm. (Alsópél), Bérczes János thtts. (Mezőkaszony), Bérczes József II. őrm. (Miskolc), Béres Illés thtts. (Ujvidék), Bertalan Sándor thtts. (Létka), Buday Károly cső. (Enyicke), **Czine Zsigmond** cső. (Nógrád-Verőce), Császi Lajos cső. (Kápolnokmonostor), Cseh Zsigmond cső. (Baksa), Csobádi István cső. (Homrogd), Csúcs György cső. (Vajszka), Dani József thtts. (Deregyő), E. Dürög János őrm. (Királyháza), **Fabián István** őrm. (Békéscsaba), Farkas János II. alhdgy. (Budapest), Farkas József II. thtts. (Budapest), Fehér Sándor I. tőr. (Pécs), Fischer István cső. (Bogács), Füleki József ny. alhdgy. (Kaposvár), Fülöp Lajos őrm. (Szombathely), Fürjesi Lajos őrm. (Szin), Galambos József őrm. (Alsószolca), Gerzsenyi Béla cső. (Kassa), Gyüre Mátvás thtts. (Hajasad), Halász Bernát thtts. (Oroszvár), Halmos Ferenc őrm. (Tatabánya), **Hegedűs József** cső. (Feketeardó), Illyés Mihály I. tőr. (Nagysomkút), Harmat István tőr. (Szóreg), Isó Ernő cső. (Gálosfa), Juhász Mátvás őrm. (Bodvaszilas), Keresztes Gyula prbcső. (Badacsonytomaj), **Keresztes István I.** thtts. (Zalaszántó), Kiss András őrm. (Szombathely), Kiss János cső. (Mohol), Kiss Sándor II. thtts. (Salgótarján), Kovács János prbcső. (Hajdudorog), Kovács Károly őrm. (Pécs), Kóvári Ferenc thtts. (Bakonyszombathely), Laczi József cső. (Rábapordány), Liptai Béla cső. (Hajdudorog), **Mátrahegyi Pál** őrm. (Kenderes), Mázsári Mihály őrm. (Kötegyán), Mester Gábor cső. (Pestszenterzsébet), Mester József thtts. (Miskolc), Molnár József III. őrm. (Hetes), Nagy-György Ferenc thtts. (Galgo), M. Nagy János cső. (Homrogd), Nagy-

KERITÉSEK
MINDEN KIVITELBEN

DEICHSEL
SODRONYGYÁR
BUDAPEST XIII. VACI-ÚT 98. TEL: 298.996

A mi kis csendőrség állandó szerződéses szabvetszállítója és ruhakészítője

Trunkhahn
szövet közvetlen a gyártól!

ELADÁS:
N. PROHÁSZKA 0.-UTCA 8
VI. TERÉZ-KÖRÜT 8
VII. BAROSS-TÉR 13

AZ ORSZÁG EGYETLEN ŐSKRESZTÉNY POSZTÓVÁRA
GYÁRTELEP: BUDAPEST, XI., BOCSKAY-ÚT 47 SZÁM

váradi Béla őrm. (Vésztfő), Németh Károly cső. (Heves), Németh Sándor prbcső. (Csantavér), Nyirő Lázár tőr. (Budapest), Pál Ferenc őrm. (Várpalota), Palotai Lajos thtts. (Debrecen), Perlaki Imre őrm. (Dolha), **Pintér Antal őrm.** (Székelykeresztur), Pintér Miklós thtts. (Inota), Puskás Mihály tőr. (Budapest), Rác János I. őrm. (Szombathely), Samu Vince őrm. (Bakonyszombathely), Simon Lajos thtts. (Csíkszereda), Soproni József cső. (Budapest), Szabados Imre tőr. (Pécs), Szabó I. őrm. (Komárom), **Szabó Dénes őrm.** (Budapest), Szabó János prbcső. (Cséffa), Szeghő Sándor cső. (Mezőkövesd), Szécsényi Géza őrm. (Budapest), Szekeres István thtts. (Tiszanána), Szekeres Lajos cső. (Kővágóórs), Széles István cső. (Csesznek), **Szigeti József prbcső.** (Bugacmonostor), Szikszó Károly tőr. (Hőgyész), Szilágyi László alhdgy. (Berettyóújfalú), Tajnai Imre cső. (Szabadszentkirály), Takács János sv. tőr. (Sepsiszentgyörgy), Torma Mihály cső. (Nagydobrony), **Tóth József I. cső.** (Pártosfalva), **Tóth Pál János őrm.** (Miskolc), Török Antal cső. (Miskolc), Török Bertalan őrm. (Ungvár), **Udvardi György thtts.** (Kálnok), Varga Sándor cső. (Marosvásárhely), Végő Mihály thtts. (Barátos), Vig Imre tőr. (Fonyód), Vincze György thtts. (Nagymákfa), Virág András tőr. (Debrecen).

Akiknek nevét vastagabb betűkkel szedettük, azoknak a dolgozatai a legjobbak, a jutalmat nekik elküldtük.

II.

Pihenő szobák

tervezésére hirdettünk pályázatot a 14/1942. számunkban. Mindössze **Kálmán Imre II.** sv. törzsrőrmester (Pécs) munkáját vettük kézhez, akit különösen az építés költségvetéséért dícsérünk meg s emlékül két igen érdekes könyvet küldtünk címére. Csodáljuk, hogy hegyvidéki bajtársaink nem foglalkoztak a kérdéssel, őket érinti a legközvetlenebbül s az érdeklükben állónak véltük munkálkodásunkat.

III.

A határszálen

portyázó bajtársaink dolgozatait a 13/1942. Cs. L.-ban közzétett pályázatra viszont igen tekintélyes számban — 103 — kaptuk. Ezek közül jutalmazásra érdemesek: **Gyüre Mátyás thtts.** (Hajasad), **Lakatos István thtts.** (Somogysszentmiklós), **Szabó Lajos II. őrm.** (Komját) dolgozatai. Jutalmukat postára adtuk. **Gyüre thtts. dolgozatát** itt közöljük.

A határszéli portyázáshoz kárpátaljai viszonylatban szólhatok hozzá; véleményem szerint az itteni portyázás a határszéli portyázások legnehezebbjei közé tartozik.

A helyzet: őrskörletemet körülövező határszél hosszúsága 50 km. Ezen a területen 3 határvadász őrs van. Létszámuk változó. Parancsnok a rendkívüli viszonyok alkalmával, mint pl. a német-orosz háború kitörése előtt, tiszt, illetve tisztjelölt. A határ mindenütt a Kárpátok gerincén húzódik végig és sűrű fenyves- és bükkerdő borítja. A hegyek magassága 1100—1250 méter között váltakozik. A határvonal egy alig kitaposott gyalogút, amit a hegygerincen magasra megnövő málnabokrok, fű, valamint cserjés miatt legtöbb helyen megtalálni sem lehet. A határgerincen végig, 100—100 méter távolságra lerakott s a földből kb. 50 cm-re kiálló határjel-kövek.

A határvonal a hegygerinc vonulatát kanyarogva követi. Mivel a határt mindenütt magasanővű és meglehetősen

sűrű erdő borítja, így a látási viszonyok — még nappal is — majdnem teljesen korlátozottak. A határon portyázó járőr állandóan ki van téve annak, hogy a határvonalat szemelől téveszti és eltéved.

A határ közelében lakott terület egyáltalán nincsen. A legközelebbi községek mindkét viszonylatban 5—6 km távolságra vannak.

Uzsok községnél van vámvizsgálat és határforgalom. A jelenlegi rendkívüli viszonyokra való tekintettel a polgári személyforgalom be van szüntetve, csak csapatoknak van megengedve a határon való átkelés.

A határviszonyok rövid ismertetése után rátérek a határszéli őrsök, illetve portyázó járőrök különleges szolgálati tennivalóira.

A német-orosz háború megkezdése óta megkezdődött a határon a csempészet, magyar területről Kárpátalja megszállása után Oroszországba kiszökött egyének visszaszökése, valamint a kiutasított, illetve kitoloncolt zsidók visszaszivárgása. Ezenkívül, — a fedett területet figyelembe véve, — állandóan számolni kell ellenséges ejtőernyősök, orosz szabótor csoportok, valamint partizánok beszivárgásával. Fentiek megakadályozása, illetve megelőzése végett a határ portyázása a rendesnél fokozottabb. A határmentén lévő erdőben mindenütt csempészetnek vezetnek át a határon, amiket a járőröknek igen jól kell ismerniük.

A határvonalat portyázó járőrök különleges feladatai közé tartozik — ami a belterületi őrsökön nem fordul elő — a határmentén végig elterülő erdő átkutatása az előbbi pontban említett személyek felkutatása végett. Mivel a határt erdő borítja és a látási viszonyok korlátozottak, így a járőröknek gyakran kell lest tartani, ami legtöbb esetben 5—6 óra is. A tél beállta után a hegygerincet 2—3 méter magas hóréteg borítja, így gyalog portyázni nem lehet. E célból a járőrök sível mennek szolgálatba. A sokszor 20—35 fokos hidegben kell a járőröknek az előbbi kiszabott lest megtartaniok, mert másként eredményt elérni nem tudnak. A német-orosz háború kitörése előtt, amikor a szovjet csapatok közvetlenül a határmentén állottak, a határportyázás veszélyt rejtett magában, mert a határon a megtámadás veszélyének mindig ki voltak téve.

Összefoglalva a határportyázó járőrök tennivalói ezek: Csempészet, kémkedés, ki- és beszökések, határon való átjárások megakadályozása, tuloldali hírek felderítése, gyűjtése és kiértékelése, terepfelderítés, gyakori figyelőállások és lestartások, H. egyének beszerzése, adatgyűjtés, tuloldali híreknek H. és K. szervekkel való közlése, valamint szigorú idegenellenőrzés.

A szolgálat ellátásának nehézségeit fokozza az a körülmény, hogy a járőrök nemzeti szempontból teljesen megbízhatatlan, ú. n. „kétkulacos” emberekkel állnak szemben, akik legtöbb esetben jól megfizetett emberek, s a járőrök legtöbbje majdnem minden esetben tolmácsra van utalva, mivel a nagyorosz, ukrán, ruszin, lengyel nyelvet kevésbé értik, bár e tekintetben már igen nagy a javulás a nyelvtanfolyamok és nyelvfüzetek használata révén.

Fentiekkel nagy vonásokban vázoltam azokat a szolgálati tennivalókat, melyek a belterületi őrsökön nem fordulnak elő.

Ennek a szolgálatteljesítésnek nehézségeit megérteni csak az tudja, aki a gyakorlatban végre is hajtotta. Legnehezebb része a szolgálatnak tulajdonképpen az, hogy a járőrök sem élelmet szerezni, sem pihenni nem tudnak, mert a lakosság annyira szegény, hogy megfelelő élelmet tőle szerezni nem

 Tichler János papíráru papírzacskó és gyógyszerészeti papíráruk gyára Budapest, VI., Ó-utca 37. Tel.: 123-079

MAGYAR-SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK Villamossági Részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-krt 36. Tel.: 120-739

HANGYA ÉRTED DOLGOZIK! **magad és családod** ÉRDEKÉBEN TÁMOGASD!

lehet, pihenőül alkalmas épület, vagy helyiség a lakosság elmaradottságánál fogva pedig nincsen.

Nagyvonásokban rátérek még a határvadászok szolgálatára.

A határvadász őrsök legénysége a szolgálatát — a csendőrséghez hasonló módon — járőrökkel látja el. A járőrök főleg a határt portyázzák, azonban szabálytalan időközökben vannak járőrök kivezényelve a fontosabb és a határtól az ország belseje felé vezető út- és vasútvonalakra is.

A határvadász legénység előírt teljesítménye napi 8—12 óra, havi átlagban kimutatva. A járőrök kivezénylése a „Vezénylő lajstrom”-hoz hasonló órakimutatás alapján történik. A kivezényelt járőrök létszáma nappal és rendes körülmények között 2 fő, éjjel és rendkívüli viszonyok között, — rendszerint, — 4 fő. A kivezényelt járőr „Járőrnapló”-val van ellátva. A járőrnaplóba ugyanúgy, mint a csendőrségi szolgálati lapba, elő van írva a teljesítendő szolgálat tartalma és helye, valamint a kivezényelt járőr tagjainak a neve is. A Járőrnaplót a járőrvezető vezeti.

Az előírt szolgálat időhöz kötött, de változó időtartamú. Rendszerint 6—15 óra. A szolgálat $\frac{1}{2}$ -a pihenő, amit rendszerint a laktanyában, vagy — ha út- vagy vasútvonalat portyáznak — a közbeeső honvéd- vagy csendőrlaktanyában (csendőrőrsön) tartanak meg.

A járőrök szolgálati tennivalói főleg a figyelésben merülnek ki. Szolgálatuk során azonban megakadályozzák a jogtalan határátlépést, csempészetet, s terepellenőrzést is végeznek ejtőernyős elhárítás céljából. Ezenkívül az átkelő, illetve ki- és belépő állomásokon útiokmányok, gépkocsik és a határon átgázoló vonatokat átvizsgálásukat végzik. Mindenkit — katonai és polgári személyeket — a határon igazoltatnak és ezt az okmányok alapján a „Határforgalmi napló”-ba bevezetik. Útiokmány nélkül utazni szándékozó, csempészet, kémkedés vagy jogtalan határátlépésen tetten ért egyént rövid kísérő jelentés kíséretében a határszéli csendőrőrsre kísérik. Csempészekről tényleírást vesznek fel.

A határvadász őrsök járőreit a határvadász őrsparancsnok, helyettese és a beosztott altisztek és tisztsek úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül — a csendőrséghez hasonló módon — szabálytalan időközökben ellenőrzik.

A szolgálatmentes legénység délelőtt 11 óra 30 percig, délután 17 óra 30 percig között foglalkozáson vesz részt.

A határvadász őrsök közé a határvonalra 5—5 fős kis őrsök vannak felállítva 24 órás felváltással, akiknek ugyanaz a feladatuk, mint a nagy őrsről kivezényelt járőröknek.

A határvadász őrs járőreinek portyázása annyiban tér el a csendőrség portyázásától, hogy ők — a néha előforduló út- és vasútvonal portyázásától eltekintve — állandóan a határvonalon portyáznak és míg a csendőrrjárőröknek csak bizonyos esetekben van les-, vagy figyelőállás előírva, addig nekik minden egyes ponton figyelőállás van előírva, s ezenkívül, amíg a határvadász őrsök járőreinek a fő feladata a csempészet és jogtalan határátlépés megakadályozása, addig a csendőrrjárőrök más közbiztonsági vonatkozású ügyeket is intéznek. Magában a portyázásban lényegi különbség alig van, csupán a szolgálati feladatok lényegesen mások.

Versenyfeladat.

Hári János II.

a faluban mesel a harctérről, a fiatalok-öregék hallgatják. Azt mondja:

— Eppen a gránátöltöcsér szélén lapultam, mikor feletem bűgva-zűgva kalimpált egy nagy akna, ment a veresekhez. Bizony olyan nagy ez, mint egy zsák búza, a dereka 60 centis. Ahogy nézem, hát szinte elállott a lélegzetem, mert az útjában állott egy saját repülőnk, úgy hívják, golya. Ez megáll egyhelyben a levegőben, le lehet szállani róla egy kötéllétrán. Na, látom az aknát, kiugrok a fedezékből, nekiramodom és még idejében felkiáltottam a pilótának, hogy menjen odébb. Ugy is tett és mert így megmenekült, hálából ledobott egy arany vitézségi érmet nekem. Másnap bevitték egy autót a hadseregparancsnoksághoz, ott megmondták, hogy akit megmentettem, az éppenséggel a magyar hadsereg fővezére volt. Mindjárt ki is neveztek hadnaggyá úgy, hogy háború után felvarrhatom az arany csillagot, az ám! Visszafelé harckocsiban mentem, mert sok partizán volt az erdőben. Micsoda szerencsém volt, mert találkoztunk is velük, de szétvertük őket, mert olyan kézigránátjaink voltak, amelyek háromszáz méterre mindent megöl. Jól láttam, hogy bukfeceznék fel, mert a harckocsi minden oldala vastag üvegpáncéllal volt körülvéve, azon át nem megy semmi golyó. Igaz, hogy egy partizán lángszóróval lyukat olvasztott az üvegen, de én odatettem az arany vitézségi érmet, azt nem olvasztja el a láng, így aztán nem is ért bennünket semmi baj. Ezért nincs is nálam az értem. Nagysokára aztán visszaérkeztünk a zászlóalj régi helyére, biz ott csak egy 50 személyes repülőgépet találtunk, tele ennivalóval, municióval, éppen indult, hiába integettem, már futott is a levegőn. Nem restelltem, utána lódultam megfogtam a farkát s biz a megállítottam. Mondom a pilótának: — Hát, micsoda dolog ez? Itt hagyni a testvért? A pilóta ejtőesernyővel kiszállott, bocsánatot kért, felkapcsolt rám is egy esernyőt, azzal beszálltunk és meg se állottunk az első vonalig. Ott várt rám igazán nagy újság, kezembe nyomtak egy szabadságos levelet 6 hónapra, meg egy vitorlás biciklit, amellyel aztán négy óra alatt itthon lettem, pedig a harctér ide legalább 700 kilométer. Nagyon szerettek engem ott, mert a biciklimen rádió is volt, hallottam is egész úton a harctér zaját, meg volt velem egy géppisztoly is, a bicikli kerekei között, aztán ha kellett, annyit lött ez, ahányat a biciklikerek fordult, hát úgy perccenként 2-3000-t, volt is rá szükség mert mikor a vöröstoronnyi szorosban elértem a Szamost, meglődöztek ezek a fránya veresek. Megnyomtam jól a pedált, a géppisztoly meg okádta a tüzet, fel is gyújtottam az erdőt, olyan tüzes lett körülöttem a levegő! Csak a zápor-éső mentett meg engem is, hogy oda nem égtem! —

Eddig a mese. Továbbindult Hári János nagy büszkén, de sokan utánamentek azt kiabálva: — Hazugság, hazugság!

Hol hazudott Hári János II.?

Azt is meg kell írni, mért hazugság az, amit annak minősítünk?

A legrészletesebb munkát jutalmazni fogjuk.

Csak legénységi állományú bajtársaink dolgozatát fogadjuk el. Beküldés határideje: szeptember 1.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÜTHY KÁLMÁN alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 18
Felelős: Györfy Aladár igazgató

Szíves figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a Csendőrségi Lapok t. olvasóit, hogy

**Csendőrségi nyomtatvány,
csendőrségi felszerelés**

és papírkereskedésemet megnyitottam. 20 éves gyakorlatom legyen biztosítéka annak, hogy megbízható, pontos kiszolgálással, méltányos árak mellett, a m. kir. Csendőrség Igen t. tagjait mindenkor megkülönböztetett igyekezettel fogom kiszolgálni.

Szíves párt- **CSERFAI (Cserven) ISTVÁN**
fogást kér: **BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22.**

A nyug. p. u. tól 2 perc. A Szondy-utcával szemben.

AJAX

acéláruk

RÁBA

teherautók,
autobuszok,
traktorok

Autó- és traktoralkatrészek. Gyors-, szer-
szám-, szerkeszti-, rozsdá-, saválló-
acélok. Acéllütvények. Szürke öntvények.
Csavar és szerszámmárak. Keskenyvágyú
vasúti anyagok. Prés. Kovács idomdar-
bók. — Vasszerkezetek. Hidak. Daruk.
Textilgéppalkatrészek. Szekerek. Re-
szelők. Reszelő felvágás.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR R-T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 12. sz.

Mi **BUTORT** előnyösen, megbízható ki vitelben

HETESI GÁBOR cégnél vásárolunk.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 53.

Styl-butorkban nagy választék.

Keresztény
műasztalosok
butortermékek.